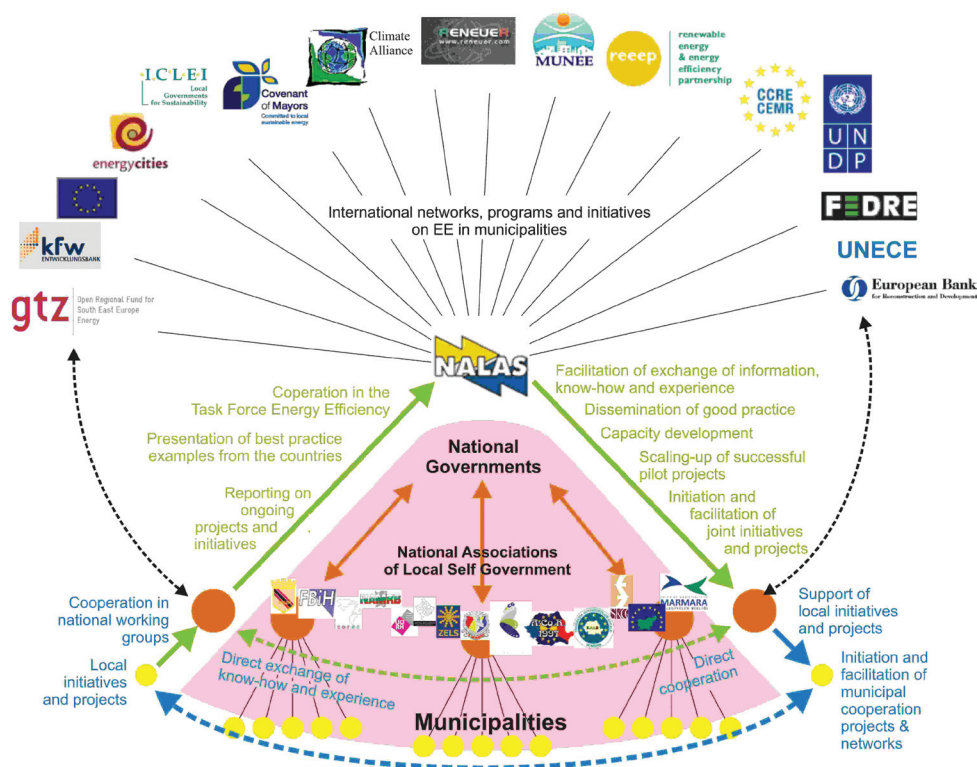

MĂSURI DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN MUNICIPALITĂȚILE DIN EUROPA DE SUD-EST ȘI ROLUL ASOCIAȚIILOR NAȚIONALE ȘI NALAS

Un studiu elaborat de Grupul de Lucru pe Eficiență Energetică în cooperare cu asociațiile membre NALAS și GTZ Open Regional Fund Energy (Fondul Regional Deschis pentru Energie)

Raport sumar
2010

Membrii Grupului de Cercetare

Organizarea Studiului:

Sazan IBRAHIMI	Asociația Munucipalităților din Kosovo
Milena GARTHLEY	Secretariatul NALAS
Strahil PANEV	Fondul Regional Deschis pentru Energie al GTZ pentru Europa de Sud-Est

Coordonare și raportare:

Bruno WILHELM	INTEGRAREA Mediului și a Energiei din partea Fondului Regional Deschis pentru Energie al GTZ pentru Europa de Sud-Est
---------------	---

Studiile Asociațiilor:

Edmond HIDO / Ada ILIA	Asociația Municipalităților din Albania
Goran KRSTOVIC	Asociația Orașelor și Municipalităților din Federația Bosnia și Herțegovina
Aleksandra STANIVUKOVIC	Asociația Orașelor și Municipalităților din Republica Srpska
Elena ANASTASOVA	Asociația Națională a Municipalităților din Republica Bulgaria
Goran PICHLER	Asociația Municipalităților din Republica Croația
Maliq PIRECI	Asociația Municipalităților din Kosovo
Vladislav ZUPAN	Asociația Unităților Administrativ-Teritoriale din Republica Macedonia
Ion MUNTEAN	Congresul Autorităților Locale din Moldova
Igor GOLUBOVIC	Uniunea Municipalităților din Monenegro
Ovidiu DUMITRACHE	Asociația Comunelor din Romania
Miodrag GLUSCEVIC	Conferența Permanentă a Orașelor și Municipalităților
Bostjan KRAJNC	Asociația Municipalităților și Orașelor din Slovenia

Yildiz Münevver KOC Uniunea Municipalităților din Marmara

Contacte:

Kelmend ZAJAZI Director Executiv
Milena GARTHLEY Coordonator de Programe
Secretariatul NALAS

Zenevska bb, Skopje 1000, Macedonia, www.nalas.eu
tel. +389 2 3090818
e-mail: info@nalas.eu

Bruno WILHELM Consultant Superior

INTEGRATION Environment & Energy
Bahnhofstraße 9, D-91322 Gräfenberg, www.integration.org
tel. +49-9192-9959-0; +49-151-12723768 (mobile)
e-mail: bwilhelm@integration.org

Cuprins

Clarificări

Acronime pentru asociațiile participante

Lista Abrevierilor

A. Sumar Executiv	12
I) Introducere	12
II) Motivația autorităților locale de a îmbunătăți EE și de a spori utilizarea ER	12
III) Rolul NALAS în susținerea autorităților locale în domeniul EE and ER	13
IV) Punctele tari și punctele slabe ale rețelei cu privire la rolul său potențial în promovarea aplicațiilor în domeniul EE and ER	14
V) Concluzii și recomandări	15
B. Introducere	16
B.1 Obiectivele studiului	17
B.2 Conceptul studiului	17
B.3 Domeniul de acțiune	19
B.4 Metodele aplicate	20
C. Sinopsisul rezultatelor	21
C.1 Motivația autorităților locale de a îmbunătăți EE și de a spori utilizarea ER	23
C.2 Rolul NALAS în susținerea autorităților locale în domeniul EE and ER	25
C.3 Condițiile generale actuale pentru aplicațiile în domeniul EE și ER	26
C.4 Obiectivele strategice comune ale NALAS și a asociațiilor sale membre cu privire la aplicațiile în domeniul EE și ER	28
C.5 Punctele tari și punctele slabe ale rețelei cu privire la rolul său potențial în promovarea aplicațiilor în domeniul EE and ER (analiza SWOT)	29
C.6 Capacităților rețelei dedicate promovării aplicațiilor în domeniul EE și ER	32
C.7 Lecțiile învățate din inițiativele EE/ER a municipalităților din Sud-Estul Europei	33

C.8	Măsuri prioritare pentru îmbunătățirea condițiilor generale pentru EE și ER și contribuții potențiale ale NALAS și a asociațiilor sale membre	36
C.9	Interacțiuni potențiale între NALAS și asociațiile sale membre în promovarea aplicațiilor în domeniul EE și ER	38
C.10	Parteneri importanți	41
C.11	Concluzii și recomandări	43
D.	Rezumatele rapoartelor prezentate de asociații	44
D.1	Asociația Municipalityților din Albania (AAM)	45
D.2	Asociația Orașelor și Municipalityților din Federația Bosnia și Herțegovina (SOGFBiH)	47
D.3	Asociația Orașelor și Municipalityților din Republica Srpska (ALVRS)	49
D.4	Asociația Națională a Municipalityților din Republica Bulgaria (NAMRB)	53
D.5	Asociația Municipalityților din Republica Croația (UORH)	54
D.6	Asociația Municipalityților din Kosovo (AKM)	55
D.7	Asociația Unităților Administrativ-Teritoriale din Republica Macedonia (ZELS)	58
D.8	Congresul Autorităților Loale din Moldova (CALM)	60
D.9	Uniunea Municipalityților din Montenegro (UOM)	61
D.10	Asociația Comunelor din România (A.Co.R)	65
D.11	Conferința Permanentă a Orașelor și Municipalityților din Serbia (SCTM)	66
D.12	Asociația Municipalityților și Orașelor din Slovenia (SOS)	67
D.13	Asociația Municipalityților din Marmara (UMM)	70

Clarificări

Municipalitate

Ori de câte ori este folosit în acest raport, termenul de “municipalitate” și diversele sale forme sunt folosite pentru unitățile administrației locale de tot felul și de toate dimensiunile, independent de diferitele denumiri și definiții care sunt utilizate în cadrul diferitelor asociații și de apartenența lor.

Eficiență Energetică

Potențialele locale de EE sunt definite în acest studiu ca potențialul de a reduce consumul specific de energie pe unitatea de bunuri sau servicii furnizate și în același timp menținerea sau chiar creșterea numărului sau volumului și calității bunurilor și serviciilor oferite. Astfel, îmbunătățirea EE în municipii este de obicei rezultă în economii de energie, însoțită de o îmbunătățire a calității serviciilor publice.

Această definiție a potențialului EE și a impactului preconizat al acestora asupra economiilor de energie și a calității îmbunătățite a serviciilor se bazează pe o definiție generală a termenului “eficiență energetică”, astfel cum figurează în Directiva CE 2006/32/CE §3 (b): “Un raport între producția de servicii sau bunuri și consumul de energie.”

Energie Regenerabilă

Potențialul local de ER este definit în acest studiu ca potențialul de a înlocui combustibilii fosili importați cu resurse interne de energie regenerabilă, cum ar fi de exemplu hidroenergie, biomasă, solară, eoliană și energia geotermală, îmbunătățind serviciile de alimentare cu energie termică și energie electrică. Astfel, utilizarea de ER în municipii duce de obicei la o reducere a importurilor de energie și a costurilor de energie, însoțită de apariția afacerilor locale în domeniul ER, de noi locuri de muncă și îmbunătățirea siguranței, precum și a calității alimentării cu căldură și energie .

Utilizarea ER este în mod normal combinată cu măsuri de EE pentru a utiliza în mod optim a resurselor interne și pentru a obține cea mai bună calitate posibilă a serviciilor.

Acronimele Asociațiilor participante:

AAM	Asociația Municipalităților din Albania
SOGFBiH	Asociația Orașelor și Municipalităților din Federația Bosnia și Herțegovina
ALVRS	Asociația Orașelor și Municipalităților din Republica Srpska
NAMRB	Asociația Națională Municipalităților din Republica Bulgaria
UORH	Asociația Municipalităților din Croatia
AKM	Asociația Municipalităților din Kosovo
ZELS	Asociația Unităților Administrației Publice Locale din Macedonia
CALM	Congresul Autorităților Locale din Moldova
UOM	Uniunea Municipalităților din Montenegro
A.Co.R	Asociația Comunelor din Romania
SCTM	Conferința Permanentă a Orașelor și Municipalităților din Serbia
SOS	Asociația Municipalităților și a Orașelor din Slovenia
UMM	Uniunea Municipalităților din Marmara

Lista Abrevierilor:

AKEREE	Asociația Kosovoară pentru Energie Regenerabilă și Eficiență Energetică
AL	Albania
ANRE	Agenția Națională pentru Reglementare Energetică în Moldova Regulation in Moldova
BiH	Bosnia și Herțegovina
BG	Bulgaria
C40	Conducerea Grupului Orașelor pentru Climă (parte din Climate Initiative Clinton, finanțat de Fundația Clinton)
CB	Consolidarea Capacităților (Capacity Building)
CCCC	Consiliul Orașănesc pentru Schimbări Climaterice (Banja Luka)
CDM	Mecanism de Dezvoltare Curată

CEMR	Consiliul Municipalităților și Regiunilor Europene
CFU	Unitatea de Finanțe a Carbonului
CHP	Căldură și Putere Combinată
DSM	Management bazat pe Cerere
e.g.	de exemplu
EC	Comisia Europeană
EBRD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
ECB	Codul Energetic a Clădirilor
ECT	Tratatul-Carta Energiei
EE	Eficiență Energetică
EIB	Banca Europeană pentru investiții
EIE	Administrația pentru Controlul și Dezvoltarea Resurselor Electrice în Turcia
ELEM	Companie de Stat pentru Producerea Energiei Electrice în Macedonia
EnCT	Tratatul Comunității pentru Energie
ENSI	Reducerea Consumului de Energie Internațional AS (Norvegia)
EP	Protecția Mediului
EPBD	Directiva Performanței Energetice a Clădirilor (EU Directive 2002/91/EC)
ERO	Biroul pentru Reglementare Energetică în Kosovo
ESCO	Companie pentru Servicii Energetice
EVN	Energieversorgung Niederösterreich (Companie Austriacă de livrare a energiei electrice, activă prin filialele sale în Bulgaria, Macedonia și Croatia.)
FBiH	Federația Bosnia și Herțegovina
FEDRE	Fundația Europeană pentru Dezvoltarea Regiunilor
FMEMI	Ministerul Federal pentru Energie, Minărit și Industrie (RS)
FMET	FMinisterul Federal pentru Mediu și Turism (RS)
GEF	Global Environment Facility
GHG	Gaz cu Efect de Seră
HR	Croatia
HVAC	Încălzire, ventilare, aer condiționat
ICLEI	Autoritățile Locale pentru Durabilitate

ICO	Biroul Civil Internațional
IEE	Energie Inteligentă Europa
IMM	Municipalitatea Metropolitană Istanbul
IMP	Agenția Metropolitană pentru Planificare din Istanbul
KSV	Kosovo
LDG	Grup Local pentru Dezvoltare
LED	Dezvoltare Economică Locală
LG	Autoritate Locală
LGA	Asociație a Autorităților Locale
LOGIN	Rețeaua pentru Informare a Autorităților Locale
LUCI	Comunitatea Internațională a Iluminatului Urban
MACEF	Centrul Macedonian pentru Eficiență Energetică
MAFRD	Ministerul Agriculturii din Kosovo
MD	Moldova
MOFTER	Ministerul Comerțului Exterior și Relațiilor Economice (BiH)
MEED	Ministerul Economiei, Energiei și Dezvoltării al Republicii Srpska
MEF	Ministerul Economiei și Finanțelor din Kosovo
MEM	Ministerul Energiei și Minăritului din Kosovo
METE	Ministerul Albanез al Economiei, Comerțului și Energiei
MK	Macedonia
MLGA	Ministerul Administrației Publice Locale din Kosovo
MNE	Montenegro
MoE	Ministerul Economiei
NALAS	Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est
NANR	Agenția Națională Albanезă pentru Resurse Naturale
NEEAP	Plan Național de Acțiune pentru EE
NGO	Organizație Non-Guvernamentală
NREAP	Plan Național de Acțiune pentru ER
ADC	Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare
ORF-E	Fondul Regional Deschis al GTZ pentru Europa de Sud-Est
PDD	Document de Planificare a Proiectului
PPP	Parteneriat Public Privat

R&D	Cercetare și Dezvoltare Tehnică
RARS	Agenția pentru Dezvoltarea IMM-urilor în Republica Srpska
ER	Energii Regenerabile
REC	Centrul Regional pentru Mediu
RES	Surse de Energie Regenerabilă
RDA	Agenția pentru Dezvoltare Regională
RO	Romania
ROI	Returnarea investițiilor
RS	Republica Srpska
SDC	Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
SEAP	Plan de acțiune pentru energie durabilă
ESE	Europa de Sud-Est
SEEA	Agenția pentru Eficiență Energetică a Serbiei
SIDA	Agenția Internațională Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare
IMM	Intreprinderi Mici și Mijlocii
SLO	Slovenia
SRB	Serbia
SWOT	Puncte tari / Puncte slabe / Oportunități / Amenințări
TFEE	Grupul de Lucru al NALAS pentru EE
TPF	Finanțare din partea Terților
TR	Turcia
UCLG	Orașele și Autoritățile Locale Unite
UNDP	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
USAID-MLGA	Activitatea pentru Autoritățile Locale din Macedonia
USAIOD-PEP	Proiect pentru Învățământul primar
WB	Banca Mondială
WeBSECLF	Linia Creditare a Energiei Durabile în Balcanii de Vest (a BERD)
WeBSEDF	Mecanism de Finanțare Directă a Energiei Durabile în Balcanii de Vest (a EBRD)
WG	Grup de Lucru

A. Sumar Executiv

I) Introducere

NALAS este Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est. Aceasta reunește aproximativ 4000 autorități locale, alese direct de către mai mult de 80 de milioane de cetățeni din această regiune.

Grupul de Lucru NALAS pentru eficiență energetică (TFEE) a fost înființat în 2008, ca răspuns la nevoia tot mai mare pentru îmbunătățirea eficienței energetice (EE) și utilizarea mai intensă a Energii Regenerabile (ER) în autorităților locale din Europa Sud-Est. Obiectivul său este de a coordona activitățile comune ale asociațiilor membre care sunt menite să motiveze și să permită autorităților locale să dezvolte și să pună în aplicare propriile programe și proiecte în domeniul EE/RE.

În cadrul acestui studiu au fost realizată o evaluare la nivelul întregii rețele a nevoilor și potențialului pentru activități comune ale asociațiilor membre de promovare a EE și ER la nivel local. Un număr total de 13 asociații membre din Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Kosovo, Macedonia, Moldova, Muntenegru, România, Serbia, Slovenia și Turcia au participat la grupul de studiu, care a activat sub auspiciile TFEE. Asociațiile membre au contribuit la studiu cu proprii lor experți locali. Fondul Energetic Regional Deschis al GTZ (ORF-E) a oferit asistență financiară și tehnică.

II) Motivația municipalităților de a îmbunătăți EE și de a spori utilizarea de ER

Motivația autorităților locale de a îmbunătăți EE și de a spori gradul de utilizare a ER este strâns legată de conștientizarea politică a potențialului existent în domeniul EE și ER și impactul lor enorm asupra dezvoltării locale cu privire la:

- ▶ Finanțele locale.
- ▶ Crearea locurilor de muncă.
- ▶ Dezvoltarea socială.
- ▶ Protecția mediului.

- Securitatea livrării de energie.
- Stabilitatea politică.

Experiența autorităților locale din ESE și din străinătate demonstrează existența unor beneficii financiare și sociale considerabile a EE, precum și a utilizării ER la nivel local.

► III) Rolul NALAS în susținerea autorităților locale în domeniu EE și ER

Asociațiile membre, reprezentanții autorităților locale și alte părți interesate la nivel național și local din țările din ESE recomandă în unanimitate solicită ca NALAS să contribuie la promovarea potențialului EE și ER în autoritățile locale din ESE prin asigurarea și promovarea de servicii pentru municipalități care vizează:

- Promovarea normelor privind achizițiile publice în domeniul EE și stabilirea calculării costului ciclului de viață în evaluarea economică și în luarea deciziilor la nivel regional, național și local de guvernare în Europa de Sud-Est în ceea ce privește investițiile în EE a clădirilor publice și serviciilor, precum și stabilirea infrastructurii pentru ER.
- Consolidarea schimbului de know-how și experiență între municipalități.
- Organizarea de conferințe regionale și naționale, ateliere de lucru și seminarii pentru consolidarea capacităților autorităților locale și a asociațiilor acestora din ESE în domeniile legate de dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor și proiectelor de promovare a EE și ER la nivel local.
- Includerea și diseminarea celor mai bune practici locale în promovarea și utilizarea potențialului local în domeniul EE și ER în centrul de cunoaștere NALAS.
- Sprijinirea dezvoltării și punerii în aplicare a programelor, campaniilor și proiectelor comune la nivel local, național și internațional al țărilor din ESE.
- Facilitarea cooperării tehnice și financiare ale autorităților locale cu partenerii naționali și internaționali.
- Furnizarea de informații și îmbunătățirea accesului la surse de finanțare naționale și internaționale pentru proiecte de EE și ER.

Toate activitățile NALAS care vizează rolul său activ în promovarea EE și ER la nivel local trebuie să fie bazate pe o strategie comună clară a rețelei NALAS și a asociațiilor sale membre în ceea ce privește promovarea potențialului local în domeniul EE și ER.

Lipsa strategiilor în domeniul EE/ER la nivelul asociațiilor membre ale NALAS trebuie să fie depășite printr-un dialog intens la nivelul rețelei, precum și la nivelul fiecărei asociații. Acest dialog poate fi inițiat și coordonat de către Grupul de Lucru NALAS pentru eficiență energetică și de către membrii săi. Asistență tehnică internațională poate oferi o contribuție esențială la dezvoltarea unui astfel de dialog.

Baza operațională pentru dezvoltarea inițiativelor și programelor NALAS care vizează dezvoltarea serviciilor enumerate mai sus pentru beneficiul tuturor autorităților locale din SEE ar trebui să fie Grupul de Lucru NALAS pentru Eficiența Energetică, în cooperare cu comitetele pentru EE a asociațiilor membre NALAS.

Prin urmare, înființarea comitetelor pentru EE în toate asociațiile membre ar trebui să fie o prioritară de vîrf în viitorul apropiat.

IV) Punctele tari și punctele slabe ale rețelei cu privire la rolul său potențial în promovarea aplicațiilor în domeniul EE and ER

NALAS și asociațiile sale membre pot oferi asistență autorităților locale în promovarea EE și ER ținând cont de punctele lor tari specifice, astfel cum sunt de exemplu:

- ▶ Rețele bine stabilite și administrate în mod profesional.
- ▶ Înțelegere profundă a bunelor practici internaționale, precum și a sistemelor politice și juridice din țările din ESE.
- ▶ Poziție-cheie în fluxul de informații către și de la municipalități.
- ▶ Platformă de cooperare pe probleme de EE și ER (TFEE) stabilă.
- ▶ Legătură strânsă cu donatorii naționali și internaționali și experiență bogată în dezvoltarea și punerea în aplicare a proiectelor cu co-finanțare.

Punctele slabe ale rețelei și ale asociațiilor sale membre care ar putea împiedica promovarea aplicațiilor din domeniul EE și ER la nivel local sunt, totuși:

- ▶ Prioritate scăzută și un deficit de strategii pe probleme de EE/ER în majoritatea asociațiilor membre.

- ▶ Lipsa de comitetelor pentru EE în majoritatea asociațiilor membre.
- ▶ Putere operațională mică și lipsa capacităților tehnice în domeniul EE și ER.
- ▶ Resurse financiare limitate și dependența de co-finanțarea internațională.

V) Concluzii și Recomandări

Promovarea și utilizarea potențialului EE și ER este de importanță economică și socială tot mai mare pentru autoritățile locale din ESE. Cooperarea în cadrul rețelei NALAS ajută la creșterea influenței autorităților locale asupra politicilor din domeniul EE/ER la nivel național, precum și să dezvolte capacitățile lor tehnice și instituționale și pentru a strânge fonduri suplimentare pentru dezvoltarea și implementarea în comun a inițiativelor în domeniul EE/ER.

Părțile interesate intervievate în cadrul studiului împărtășesc această așteptare și cer NALAS-ului să își asume un rol de jucator-cheie major în dezvoltarea capacităților locale, parteneriatelor internaționale pentru proiecte și a co-finanțărilor pentru utilizarea potențialului EE/ER la nivel local.

Canalele de comunicare, sistemele de cooperare și modele de interacțiune care au fost puse în aplicare în NALAS pot fi utilizate, de asemenea, pentru activități comune de promovare a EE/ER în municipalitățile din ESE.

Etapele următoare ar trebui să vizeze:

- ▶ Creșterea gradului de conștientizare a potențialului și a beneficiilor aplicațiilor în domeniul EE și RE în municipalități la toate nivelurile de luare a deciziilor în cadrul asociațiilor membre NALAS.
- ▶ Stabilirea comitetelor pentru EE/ER în toate asociațiile membre NALAS.
- ▶ Implementarea unei strategii comune referitoare la EE/ER în conceptele strategice și programele de lucru ale asociațiilor membre NALAS.
- ▶ Instalarea unei baze de cunoștințe în cadrul site-ului NALAS oferind exemple de bune practici în domeniul aplicațiilor de EE/ER în municipalitățile din ESE.
- ▶ Dezvoltarea unui plan de acțiune pentru Grupul de Lucru NALAS pentru Eficiență Energetică pe baza rezultatelor studiului.

Acești următori pași și toate activitățile ulterioare ale NALAS care vizează promovarea potențialului EE și ER și utilizarea lor în municipalități se poate baza pe rezultatele studiului, la nivel de rețea, precum și la nivel de asociații membre individuale.

B. Introducere

NALAS este Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est. Aceasta reunește aproximativ 4000 autorități locale, alese direct de către mai mult de 80 de milioane de cetățeni din această regiune.

NALAS a stabilit Grupul său de Lucru pe Eficiență Energetică (TFEE) în februarie 2008. Asociația gazdă a TFEE este Asociația Municipiilor din Kosovo (AKM), reprezentată de directorul său executiv Dl. Sazan Ibrahim.

Domeniul de activitate al TFEE coincide în mare măsură cu obiectivele și abordarea metodologică a Fondului Energetic Regional Deschis al GTZ (ORF-E), care a fost lansat în iulie 2008. Aceasta a motivat TFEE să se adreseze la ORF-E cu o propunere de proiect pentru finanțare în 2009.

Pe baza acestei propuneri de proiect ORF-E, împreună cu Secretariatul NALAS și în strânsă coordonare cu TFEE a inițiat și co-finanțat acest studiu.

Conceptul Studiului a fost dezvoltat în strânsă cooperare între ORF-E și NALAS și, în final, a fost aprobat de TFEE în cursul reuniunii sale din decembrie 2009, la Skopje.

Un număr de 13 asociații membre NALAS și-au luat angajamentul să participe la studiu prin intermediul reprezentanților lor în TFEE și cu experții lor proprii desemnați și contractați

pentru elaborarea studiului. Numele și acronimele asociațiilor participante sunt enumerate pe pagina 8 din prezentul raport.

Implementarea practică a studiului a început în februarie 2010 cu o întrunire de inițiere a experților asociațiilor membre. Proiectul a fost finisat în aprilie 2010, atunci când rezultatele obținute au fost prezentate și discutate cu membrii TFEF în cursul reuniunii sale din Budva.

B.1 Obiectivele studiului

Grupul de Lucru NALAS pentru EE, în cursul reuniunii sale din decembrie 2009, la Skopje, a definit următoarele obiective ale studiului:

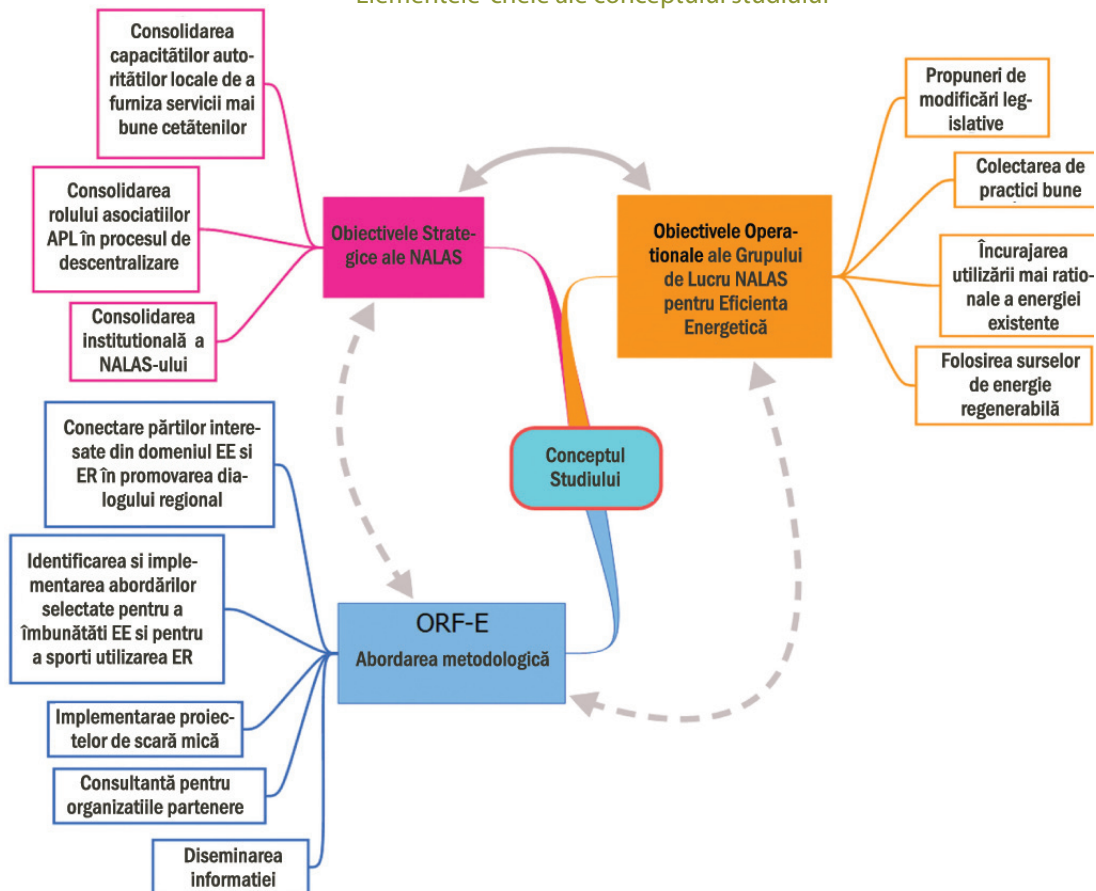
- ▶ Elaborarea unui studiu cuprinzător cu privire la evoluțiile și tendințele actuale în ceea ce privește EE în municipalitățile din ESE:
 - responsabilitățile municipalităților și interesele specifice privind EE.
 - inițiativele și proiectele locale care promovează EE în municipii.
 - rețelele și structurile existente (naționale / internaționale / UE).
 - finanțările disponibile și scheme cooperare (naționale / internaționale / UE).
- ▶ Elaborarea de concluzii cu privire la măsurile prioritare de promovare a EE în municipalități.
- ▶ Elaborarea de recomandări cu privire la rolul strategic al asociațiilor și al NALAS-ului, de exemplu, în domeniile de consolidare a capacităților, difuzarea celor mai bune practici, replicarea și amplificarea abordărilor proiectelor de succes.
- ▶ Să ofere recomandări în ceea ce privește următorii pași potențiali spre viitoare proiecte.

Este de așteptat ca rezultatele obținute să contribuie la proiectarea și dezvoltarea activităților viitoare ale NALAS și asociațiilor sale membre, în cooperare cu instituțiile financiare naționale și internaționale pentru beneficiul colectivităților locale.

B.2 Conceptul studiului

Conceptul Studiului integrează obiectivele strategice ale NALAS cu obiectivele specifice de funcționare ale Grupului său de Lucru pentru Eficiență Energetică și abordarea metodologică a ORF-E (a se vedea graficul următor).

Elementele-cheie ale conceptului studiului

Cadrul organizatoric al studiului s-a bazat pe:

- Coordonarea din partea NALAS .
- Deținerea proiectului de către TFEE.
- Co-Finanțarea asigurată de GTZ.
- Activarea capacităților proprii ale asociațiilor membre.
- Acordarea de sprijin complementar și expertiză internațională din partea ORF-E.

Următoarele obiective au fost definite pentru implementarea studiului:

- Utilizarea eficientă a resurselor alocate și livrarea rapidă a rezultatelor.
- Complexitatea și fiabilitatea informațiilor colectate.
- Relevanța concluziilor și recomandări.

Domeniul de cercetare și metodologia studiului au fost concepute pentru a atinge obiectivele

într-un mod cooperativ, implicând activ toate asociațiile membre ale NALAS-ului participante la proiect, precum și experții lor locali și reprezentanții lor în TFEE.

B.3 Domeniul de acțiune

În vederea atingerii obiectivelor studiului pe baza conceptului stuiului prezentat mai sus, NALAS TFEE și ORF-E au stabilit un grup de studiu, inclusiv:

- ▶ Managerul de Programe din cadrul NALAS.
- ▶ Coordonatorul ORF-E.
- ▶ Consultanți internațional contractat de către OFR-E.
- ▶ Experții naționali nominalizați de către asociațiile membre.

Membrii grupului de studiu sunt prezentați pe pagina II din prezentul raport.

În februarie și martie 2010, grupul de studiu sa întâlnit cu membrii TFEE pentru discuții detaliate privind domeniul de acțiune și primele rezultate obținute.

Fiecare dintre experți desemnați de către asociații în grupul de studiu a fost contractat pentru a compila raportul asociației sale concentrându-se asupra următoarelor aspecte:

- ▶ Conceptul strategic al asociației pentru susținerea promovării EE și ER la nivel local.
- ▶ Capacitățile și potențialul de a sprijini promovarea EE și ER la nivel local.
- ▶ Potențial de interacțiune cu NALAS și asociațiile sale membre.
- ▶ Condițiile-cadru pentru măsurile de EE și ER.
- ▶ Măsuri prioritare pentru a îmbunătăți condițiile-cadru pentru EE și ER la nivel național și local.
- ▶ Potențiali parteneri de cooperare la nivel național și local.
- ▶ Opinia părților interesate cu privire la rolul asociațiilor, precum și a NALAS-ului cu privire la promovarea măsurilor de EE și ER la nivel local.
- ▶ Inițiative exemplare ale autorităților locale în domeniul EE și ER.
- ▶ Concluzii și recomandări.

Rezumatele rapoartelor asociațiilor sunt reunite în secțiunea D al acestui raport. Un sinopsis al rapoartelor asociațiilor este prezentat în secțiunea C a acestui raport, precum și în sumarul executiv.

Studiile de caz asupra inițiativelor exemplare ale municipalităților membre în domeniul EE și ER, care au fost identificate în cadrul studiului vor fi publicate pe web site-ul al NALAS.

B.4 Metodele aplicate

În vederea asigurării obținerii de rezultate comparabile din studii asociațiilor, TFEE și grupul de studiu au convenite asupra unei metodologii și format de raportare comun.

Elementele majore ale metodologiei convenite sunt:

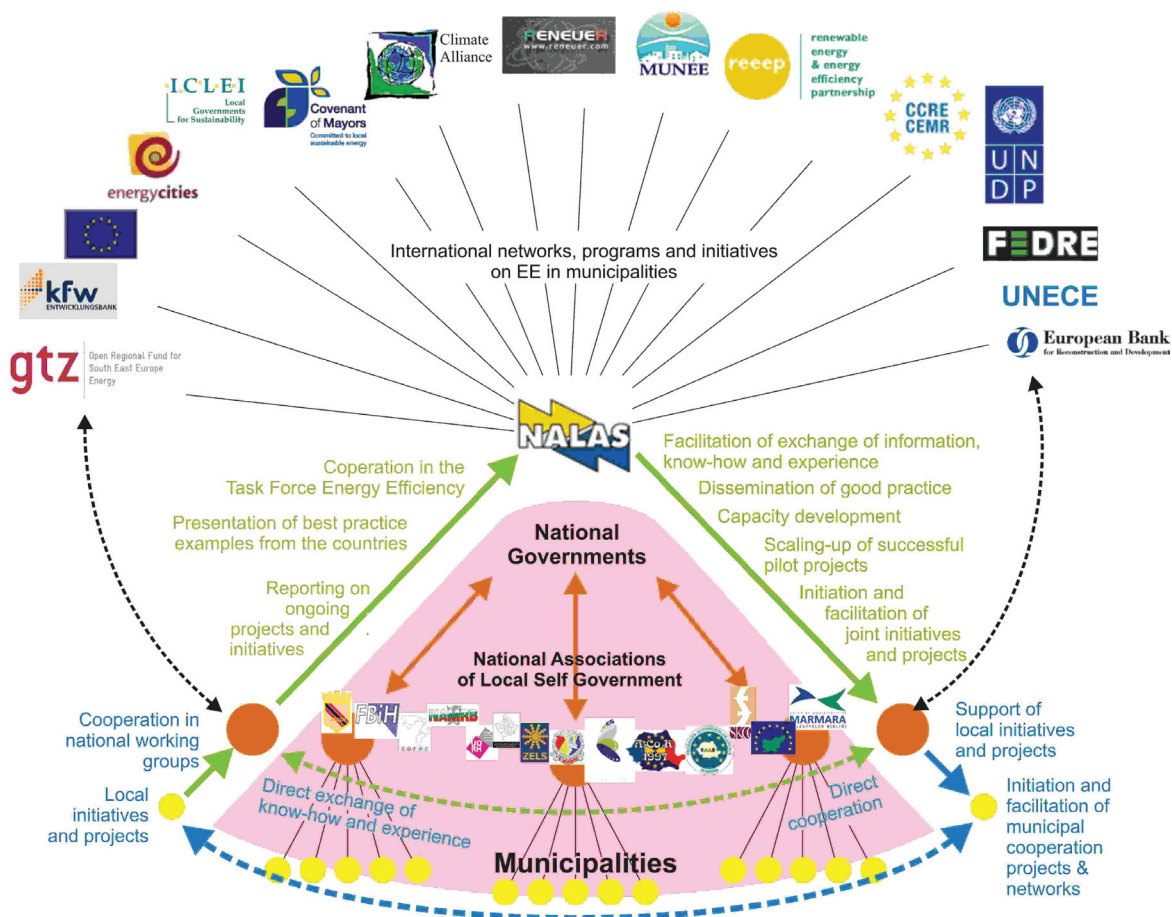
- ▶ Cercetare de birou.
- ▶ Revizuirea documentelor strategice și a rapoartelor.
- ▶ Discuții interne cu personalul de conducere al asociațiilor.
- ▶ Interviuri cu părților interesate.
- ▶ Schimb de experiență cu experți locali.
- ▶ Întâlniri ale grupului de lucru.

Fiecare dintre experții contractați a fost liber să decidă cu privire la modul cel mai potrivit de a aplica o combinație a acestor metode, în vederea implementării corespunzătoare a domeniului de acțiune și pentru a putea prezenta rezultatele obținute în formatul de raportare convenit.

O analiză comparativă a rezultatelor din studiile asociațiilor a fost efectuat pe baza rapoartelor furnizate și a discuțiilor cu ocazia reuniunii comune a grupului de studiu și TFEE în Tirana în martie 2010. Rezultatele acestei analize comparative au fost integrate în în secțiunea C a acestui raport și au fost rezumate în Sumarul executiv.

C. Sinopsisul rezultatelor

NALAS, asociațiile sale membre, precum și municipalitățile lor membre își desfășoară activitățile lor în curs de dezvoltare legate de aplicațiile din domeniul EE și ER într-un mediu dinamic, care se caracterizează prin interacțiuni complexe între actorii locali, naționali și internaționali (a se vedea graficul următor).

În acest mediu, municipalitățile se văd adesea în situația de a nu avea puterea să dezvolte propriile activități într-un mod eficient, de exemplu, cu privire la:

In this environment, municipalities see themselves often in the position of lacking the power to develop their own activities in an effective way, e.g. with respect to:

- ▶ Puterea politică de a dezvolta și îmbunătăți condițiile cadru pentru măsuri de EE și ER la nivel național și local.
- ▶ Puterea tehnică (know-how și experiență) de a elabora și implementa proiecte locale.
- ▶ Puterea financiară de a realiza propriile proiecte.

Conceptul stabilire a legăturilor (networking) între NALAS și asociațiile sale membre este de așteptat să contribuie la depășirea lipsei actuale a puterii politice, tehnice și financiare ale municipalităților și a celor mai multe dintre asociațiile lor naționale în domeniul EE și ER. Grupul de Lucru NALAS pentru EE a fost creat pentru a oferi o platformă operațională pentru toate tipurile de activități de cooperare care vizează îndeplinirea acestor așteptări.

Strategiile relevante și planurile de acțiune la nivelul NALAS-ului și asociațiilor sale membre trebuie să se bazeze pe o înțelegere profundă a condițiilor-cadru strategice, precum și a nevoilor și potențialului de cooperare la nivelul NALAS-ului și a asociațiilor sale membre.

În scopul de a furniza informațiile necesare, această secțiune a raportului rezumă rezultatele generale ale unei evaluări comparative a rezultatelor din studiile celor 13 asociații. Rezumatul rapoartelor asociațiilor a fost realizat și este prezentat în pașii următori.

- ▶ Motivația municipalităților de a îmbunătăți EE și de a spori utilizarea ER.
- ▶ Rolul NALAS în promovarea EE și ER.
- ▶ Obiectivele strategice comune ale NALAS-ului și ale asociațiilor sale membre cu privire la promovarea aplicațiilor din domeniul EE și ER.
- ▶ Punctele tari și punctele slabe ale rețelei în ceea ce privește rolul său potențial în promovarea aplicațiilor în domeniul EE și ER (analiza SWOT).
- ▶ Capacitățile operaționale ale rețelei dedicate promovării aplicațiilor din domeniul EE și ER.
- ▶ Lecții învățate din inițiativele anterioare din domeniul EE/ER ale autorităților locale.
- ▶ Măsuri prioritare pentru a îmbunătăți condițiile-cadru pentru EE și ER la nivel național și la nivel local și contribuțiile potențiale ale NALAS și al asociațiilor sale membre. associations.
- ▶ Interacțiunea potențială între NALAS și asociațiile sale membre în promovarea aplicațiilor din domeniu EE și ER.

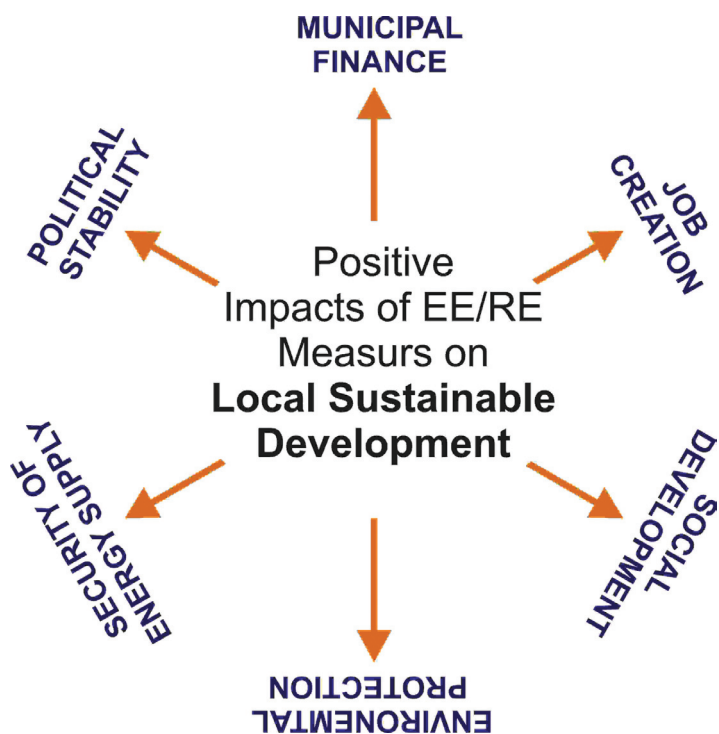
- Parteneri importanți.
- Concluzii și recomandări.

Rezultatele sunt prezentate în capitolele următoare.

► Motivația municipalităților de a îmbunătăți EE și de a spori utilizarea ER

Motivația autorităților locale de a îmbunătăți EE și de a spori gradul de utilizare a ER este strâns legată de conștiința politică a potențialului existent la nivel local în domeniu EE și ER și prioritățile politice locale în ceea ce privește obiectivele de dezvoltare durabilă în domeniile:

- Finanțele locale.
- Crearea locurilor de muncă.
- Dezvoltarea socială.
- Protecția mediului.
- Securitatea livrării de energie.
- Stabilitatea politică.

Cea mai mare motivație de a îmbunătăți EE și de a spori gradul de utilizare a ER se atestă în municipalitățile în care factorii de decizie politică sunt pe deplin conștienți de potențialul local al EE și ER și care pun dezvoltarea locală durabilă, inclusiv protecția mediului și securitatea aprovizionării cu energie printre cele mai mari priorități.

Dar de asemenea și în acele comunități în care protecția mediului sau securitatea aprovizionării cu energie nu sunt încă ridicate sus pe agenda politică, motivația de a îmbunătăți EE și de a spori gradul de utilizare a ER este în creștere, odată ce conștiința politică a beneficiilor economice și sociale imense oferite de utilizarea potențialului existent al EE și ER este în creștere.

Un impactul enorm este creat de programele de promovare a EE și a ER în finanțele locale și crearea de locuri de muncă, ca de exemplu în următoarele cazuri:

- ▶ -Impactul EE / ER asupra Finanțelor Locale:
 - Maribor (Slovenia): Introducerea gestionării energiei pentru îmbunătățirea EE în 70 din cele 120 de clădiri publice economisește 160,000 € la costul energiei pe an pentru bugetul municipal al orașului Maribor. Maribor (Slovenia)¹.
 - Campeni (România): Prin utilizarea deșeurilor de lemn de la ferestrele de cherestea ca o sursă de energie regenerabilă, nevoia de subvenții publice de la bugetul municipal a fost redusă cu 83%, de la 18 € / Gcal la 3,1 € / Gcal de energie termică produsă.
 - Brasov (România): renovarea sistemului de iluminat stradal cu utilizarea tehnologiei EE duce la o reducere a costului energiei (163,300 € pe an), precum și la o reducere a costurilor de întreținere (70.000 € pe an), în timp ce iluminatul este substanțial îmbunătățit.
 - Swischtov (Bulgaria): înlocuirea păcurei cu cărămizi de lemn în sistemul de încălzire a spitalului local permite economisirea a 45,000 € din costul combustibilului în fiecare an.

▶ Impact asupra creării locurilor de muncă:

UE: Comisia Europeană estimează că 2.8 milioane de locuri de muncă vor fi create în sectorul ER al Uniunii Europene până în anul 2020.²

Germania: 300500 de locuri de muncă au fost deja create în sectorul ER din Germania până în 2009, cu o rată de creștere anuală de cca. 8% în anii precedenți.³

Heidelberg: în orașul Heidelberg sau creat 1100 de locuri de muncă noi pe piața comercială forței de muncă în regiunea Rhine-Neckar în cadrul programelor de promovare a EE în regiune.⁴

¹ Sursa informației: Agenția Energiei Podravje

² Sursa informației: Comisia Europeană - studiu asupra utilizării resurselor de energie regenerabilă

³ Sursa informației: Ministerul Federal pentru Mediu...; datele publicate pe 18 Martie 2010

⁴ Sursa informației: ICLEI

Augsburg: în orașul Augsburg (263 mii locuitori) se anticipează crearea a 500-800 de locuri de muncă noi pe piața forței de muncă comerciale în cursul implementării planului municipalității pentru protecția climei, care își propune să mobilizeze potențialul EE și ER în toate sectoarele de consum al energiei la nivel local.⁵

C.2 Rolul NALAS în susținerea autorităților locale în domeniul EE și ER

Șansele de a participa la beneficiile economice și sociale, care sunt legate de îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea tot mai mare a energiei regenerabile sunt inegal distribuite între municipalitățile din ESE. Nu în ultimul rând, acest lucru este cauzat de existența diferitor condiții-cadru la nivel național pentru utilizarea potențialului EE și ER la nivel municipal, care poate duce la o varietate de obstacole ne natură politică, juridică, instituțională, și economică care împiedică autoritățile locale să utilizeze pe deplin potențialul local existent de EE și ER. Majoritatea municipalităților din țările din ESE, cu toate acestea, nu beneficiază deloc încă de EE și ER. Acest lucru este adesea cauzat de o varietate de bariere specifice locale, cum ar fi de exemplu:

- ▶ O lipsă de sensibilizare a opiniei publice și politice la nivel local a potențialului local al EE și ER, precum și a beneficiilor economice și sociale care pot apărea din utilizarea acestor potențiale.
- ▶ O lipsă de concepte locale pentru campaniile de conștientizare publică și promovare a potențialului și nevoilor de EE și ER.
- ▶ O lipsă de informații, know-how și experiență în rândul părților interesate municipale în ceea ce privește măsurile adecvate de îmbunătățire a EE și de creștere a utilizării ER în condițiile locale.
- ▶ O lipsă de capacități tehnice și financiare locale, care sunt necesare pentru a face uz de potențialul EE și ER existent într-un mod profitabil punct de vedere economic și acceptabil din punct de vedere social.
- ▶ O lipsă de experiență în cooperarea cu fondurile naționale pentru EE și cu donatorii internaționali.
- ▶ Etc.

⁵ Sursa informației: Orașul Augsburg

NALAS may contribute to lowering these barriers by means of providing and promoting to the municipalities in SEE countries a set of services aiming at:

- ▶ Promoting of EE procurement rules and regulations and establishing life cycle cost calculations in the economic assessment and in the decision making at the regional, national and local levels of government in SEE, regarding investments in EE of public buildings and services as well as in RE supply infrastructure.
- ▶ Strengthening the exchange of know-how and experience between municipalities.
- ▶ Organizing regional and national conferences, workshops and seminars for the building of SEE municipalities' and their associations' capacities in all aspects of developing and implementing programs and projects promoting EE and RE at the local level.
- ▶ Including and disseminating municipal best practice in promoting and using local EE and RE potentials in the NALAS knowledge centre.
- ▶ Supporting the development and implementation of municipalities' joint programs, campaigns and projects at the local, national and international level of SEE countries.
- ▶ Facilitating technical and financial cooperation of municipalities with national and international partners.
- ▶ Providing information on and improvement of access to national and international funding sources for EE and RE projects.

The operational basis for the development of NALAS initiatives and programs aiming at developing this kind of services to the benefit of all municipalities in SEE will be the NALAS Task Force Energy Efficiency together with EE Committees in the NALAS member associations.

C.3 Condițiile-cadru actuale pentru aplicații în domeniul EE și ER

Toate tipurile de activități NALAS care vizează promovarea la nivel de rețea a programelor și proiectelor pentru îmbunătățirea EE și consolidarea utilizării locale a RES, trebuie să fie conștiente de faptul că condițiile-cadru pentru activități comune în domeniile EE și ER nu sunt încă la fel în toate țările. Un sondaj schematic condițiilor-cadru naționale din țările din ESE pentru promovarea EE și ER în municipalități este prezentat în tabelul de mai jos.

Condiții-cadru pentru aplicații în domeniul EE și ER		AL	BIH	BG	HR	KSV	MK	MD	MNE	RO	SRB	SLO	TR
(Sondaj)													
Angajamente internaționale	Protocolul de la Kyoto		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
	Uniunea Europeană			•						•		•	
	Energy Community Treaty	•			•	•			•	•	•		
	Contracting Party Participant		•	•			•	•				•	
	Member of the Energy Charter Conference	•	•	•	•		•	•			◊ ¹	•	•
Politici Legislație Națională	Covenant of Mayors - Covenant Cities		2	9	12		1	3		16		2	1
	Politică/Strategie Națională a Energiei	•	^{o3}	•	•	•	•	•	^{o2}	•	•	•	•
	Plan de Acțiune Național pentru EE (NEEAP)	•	^o	•	•	•	•	•		•		•	
	Program/Plan General Național pentru EE	•		•	•		•			•		•	•
Legislație Națională	Centru/Agenție Națională pentru EE	•		•	•	◊	•	◊	•	•	•	•	•
	Lege cu privire la energie	•	• ⁴	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Legi/Regulamente privind EE	•		•		◊	◊	•		•		•	•
	Legi/Regulament privind ER			•	•		◊	•					•
	Legi/Regulamente care dau prioritate electricității din RES sau CHP		•	•		◊	•	•			•	•	•
	Legi/Regulamente privind EE/Economisirea Energiei în Clădiri	•	^{o5}	•		•	◊			•		•	•
	Legi/Regulamente privind Construcția Clădirilor Eficiente din punct de vedere energetic	•		•						•			•
	Legi/regulamente privind etichetarea EE aparatelor de uz casnic	◊		•		•				•			•
Condiții Economice	Legi/Regulamente privind PPP / ESCO	•	^o	•			•			•		•	•
	Fond Național pentru EE	◊		•	•		•	◊	•			•	•
	Fondul pentru EE în ESE (KfW/EIB)	•	•		•	•	•		•		•		•
	Fond național pentru protecția mediului		•	•	•						•		
	Tarife avantajoase pentru electricitatea/căldura produsă din RES		•	•	•	•	•	◊		•	•	•	•
Capacități Locale	Fonduri de la donatori internaționali	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
	Planuri de acțiune locale privind sectorul energetic (cel puțin unele municipalități)	•		•		•	•						•
	Planuri de acțiune locale privind energia durabilă (cel puțin unele municipalități)	•	•	•	•					•		•	•
	Oficii/Agenții Locale/Regionale pentru Energie/EE			•			•		•	•	•	•	
	Programe de consolidare a capacităților în domeniul EE în municipalități	•	•			•	•				•		

¹◊ = Observator

^{2o} = În progres

³ În BiH nu a fost adoptată deocandată nici o politică/strategie energetică națională. FBIH a adoptat un plan strategic de dezvoltare a sectorului energetic.

⁴ Legi entității privind energia electrică sunt legile superioare privind energia. Până în prezent, nu există nici o lege pe energie în BiH.

⁵ Numai în Federația BiH, dar set de reguli adoptat nu este încă pe deplin armonizat cu cerințele directivei EPBD.

C.4 Obiective strategice comune ale NALAS și asociațiilor sale membre cu privire la promovarea aplicațiilor în domeniul EE și RE

Deși este clar că NALAS și asociațiile sale membre pot și ar trebui să joace un rol important în promovarea EE și ER la nivel local, trebuie să se înțeleagă că promovarea potențialului EE și ER tradițional nu a fost în centrul domeniului de activitate al municipalităților și asociațiilor acestora din ESE. Prin urmare, abordarea NALAS în vederea promovării potențialului EE și ER în municipalitățile din ESE trebuie să se bazeze pe un proces sănătos de elaborare a strategiilor la nivel de rețea NALAS precum și a asociațiilor sale membre individuale.

În asociațiile membre NALAS, procesul de dezvoltare a strategiilor de promovare a măsurilor de EE/ER înaintază cu viteze diferite. Unele asociații (cum ar fi de exemplu UoM, SOS, ZELS, AKM, ALVRS) au o strategie foarte bine elaborată dedicată activităților lor care vizează promovarea conceptul de EE/ER în colectivitățile lor membre. Alții au tendința de a extinde conceptul lor strategic general și pentru chestiunile legate de EE / ER atunci când este necesar. În ambele grupuri de asociații membre NALAS, următoarele obiective strategice s-au arătat a fi cele mai frecvente:

- ▶ Creșterea gradului de conștientizare politică și publică a potențialului și a beneficiilor aplicațiilor din domeniul EE și ER la nivel local.
- ▶ Cooperarea cu autoritățile guvernamentale responsabile de EE / ER.
- ▶ Contribuirea la îmbunătățirea condițiilor-cadru de natură politică, juridică, instituțională și economică pentru proiectele din domeniul EE și ER.
- ▶ Să coopereze și să facă schimb de know-how și experiență cu inițiativele și rețelele existente la nivel local, naționale și internațional pentru promovarea măsurilor de EE / ER în localități.
- ▶ Stimularea și sprijinirea autorităților locale pentru a dezvolta și implementa propriile lor strategii și planuri de acțiune pentru EE / ER.
- ▶ Dezvoltarea capacităților tehnice, economice și instituționale ale municipalităților și ale asociațiilor acestora pentru promovarea și facilitarea aplicațiilor în domeniul EE și ER la nivel local.
- ▶ Facilitarea cooperării între municipalități în activitățile lor legate de promovarea aplicațiilor din domeniul EE și ER, în scopul de a crea și a face uz de potențialele sinergii.
- ▶ Difuzarea informațiilor privind bunele practici în domeniul EE și RE la nivel local.
- ▶ Facilitarea parteneriatelor public-privat în municipalități pentru dezvoltarea și impli-

mentarea proiectelor în domeniul EE și ER.

- Furnizarea de informații privind, îmbunătățirea accesului la și facilitarea aplicațiilor autorităților locale pentru finanțarea proiectelor din domeniul EE și ER de către donatori naționali și internaționali.

Sectoarele țintă majore abordate de către asociații în strategiile lor sunt în cele mai multe cazuri:

- Clădirile - rezidențiale și publice.
- Iluminatul stradal.
- Transportul public.

Alte sectoare țintă pentru activitățile legate de EE / ER sunt menționate în strategiile unor asociații sunt, de exemplu: industria, comerțul, agricultura, alimentarea cu apă, etc.

► C.5 Punctele tari și punctele slabe ale rețelei în ceea ce privește rolul său potențial în promovarea aplicațiilor din domeniul EE și RE (analiza SWOT)

Pentru fiecare dintre asociații, membrii grupului de studiu au efectuat în colaborare cu conducerea și experții asociației o analiză detaliată SWOT. Rezultatele acestor analize SWOT au fost foarte specifice.

Presupunând că potențialul strategic al rețelei NALAS se bazează pe sinergia potențialului strategic al asociațiilor sale membre, analiza potențialului strategic al NALAS în domeniul EE și ER este prezentată în tabelul de mai jos ca sinteza analizelor SWOT a asociațiilor membre. În prima etapă, analiza SWOT se concentrează pe factorii interni (punctele forte și punctele slabe) în determinarea potențialului strategic al rețelei în domeniul EE și RE.

**Poziția strategică a NALAS-ului și a asociațiilor sale membre
privind promovare EE și ER în localitățile membre (Analiza SWOT Partea I)**

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
▶ Rețea internațională a municipalităților și asociațiilor naționale ale acestora din ESE. ▶ Acoperirea națională a asociațiilor. ▶ Înțelegerea sistemelor politice și juridice naționale. ▶ Cooperarea cu instituțiile naționale. ▶ Numărul mare de municipalități membre. ▶ Reputație bună în fața publicului. ▶ Acceptarea înaltă de către părțile interesate. ▶ Poziție-cheie în fluxul informașei de la și către autoritățile locale. ▶ Cooperarea strânsă cu autoritățile locale. ▶ Accesul la o rețea calificată de experți locali din domeniul EE/ER. ▶ Platforme de cooperare înființate (TFEE și comitetele pentru EE a asociațiilor membre). ▶ Comunicare, coordonare și cooperare internă eficientă. ▶ Legătura cu donatorii naționali și internaționali. ▶ Experiență în scrierea de proiecte au fost finanțate de UE și de alți donatori. ▶ Cooperarea în proiectele existente de dezvoltare care au de a face cu chestiuni legate de EE / ER. ▶ Calitatea de membru în inițiativele internaționale și în rețelele focusate pe problemele din domeniul ER / EE la nivel local. ▶ Schimbul de idei, know-how și experiență. ▶ Facilitarea de seminarii, ateliere de lucru, conferințe, vizite de studiu, traininguri regionale, etc. ▶ Pregătirea și publicarea de materiale educaționale, broșuri, pliante, etichete, etc. ▶ Facilități pentru dezvoltarea capacităților.	▶ Prioritate scăzută a EE/ER probleme în unele asociații membre. ▶ Lipsa strategiilor pentru EE/ER în unele asociații membre. ▶ Lipsa comitetelor pentru EE/ER în marea majoritate a asociațiilor membre. ▶ Forță de muncă limitată disponibilă pentru activitățile legate de EE / ER la nivelul asociațiilor membre ▶ Lipsa experienței și a know-how-ului în domeniul EE/ER în rândurile personalului propriu a asociațiilor membre. ▶ Serviciile către membri rămân a fi slab dezvoltate. ▶ Legătură slabă cu agențiile de stat și alte organizații care se ocupă cu EE / ER (în unele țări). ▶ Restricții bugetare. ▶ Dependența asociațiilor de donatori. ▶ Lipsa capacităților financiare a membrilor. ▶ Lipsa de fonduri din cadrul sistemului bancar pentru proiecte din domeniul EE/ER. ▶ Lipsa de interes de a participa (a anumitor municipalități). ▶ Unele bariere de comunicare împiedică fluxul de informații către și de la municipalități. ▶ Lipsa prezenței comitetelor pentru EE în media. ▶ Lipsa vizibilității și a PR-ului. ▶ Lipsa informației centralizate.

În a doua etapă, analiza SWOT efectuată se concentrează asupra factorilor externi (oportunități și amenințări), care pot avea un impact asupra potențialului strategic al rețelei de a promova îmbunătățirea EE și utilizarea ER la nivel local.

Poziția strategică a NALAS-ului și a asociațiilor sale membre privind promovare EE și ER în localitățile membre (Analiza SWOT Partea II)

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
▶ Potențial bogat în toate țările din ESE de a mari EE și utilizarea ER. ▶ Liberalizarea piețelor energiei și creșterea prețurilor energiei sensibilizează în privința potențialului existente al EE/ER și a beneficiilor de utilizare a lor. ▶ Tarifele pentru energia generată din RES crează stimulente economice pentru utilizarea ER. ▶ Interesul sectorului bancar în finanșarea proiectelor din domeniul EE/ER este în curs de dezvoltare/creștere. ▶ Fonduri pentru EE/ER disponibile de la UE, PNUD, KfW, BERD și alți donatori. ▶ Presiunea politică pentru armonizare politicilor naționale în domeniul energiei cu directivele UE este în creștere. ▶ Guvernele naționale sunt motivate să dezvolte legislația și reglementările necesare pentru domeniul EE/ER. ▶ Toate țările din ESE s-au angajat cel puțin într-un acord internațional (EnCT, ECT, Kyoto), care cere punerea în aplicare a acțiunilor legate de elaborarea de măsuri pentru EE și ER. ▶ Numărul crescând de țări care adoptă și pun în aplicare planuri naționale de acțiune pentru domeniul EE și ER. ▶ Creșterea numărului de municipalități participante la Pactul primarilor (în prezent, aproximativ 46 de orașe din BiH, AL, HR, BG, MK, MD, RO, SLO, TR.). ▶ Creșterea numărului de municipalități care sunt în curs de dezvoltare și adoptare a SEAP-urilor sau MEEAP-urilor. ▶ Creșterea numărului de municipalități (în special cele mai mari) în care sunt create unități pentru administrarea sectorului energetic în cadrul administrației locale. ▶ Sinergiile între EE/ER și probleme de atenuare a schimbărilor climatice sunt bine înțelese la toate nivelurile guvernamentale. ▶ Unele țări sunt înaintea altora în domeniul EE/RE și pot crea efecte care pot fi adoptate și urmate. ▶ Cunoștințe substanțiale referitor la EE/ER sunt disponibile în instituțiile științifice și educaționale din toate țările din SEE.	▶ Instabilitatea politică. ▶ Criza economică și influența acesteia asupra bugetelor locale. ▶ Instabilitatea piețelor energetice. ▶ Nivelul scăzut de conștientizare publică a potențialului EE / ER și a beneficiilor utilizării acestora. ▶ Rezistența locală la schimbare. ▶ Birocrația împiedică dezvoltarea și implementarea proiectelor din domeniul EE / ER. ▶ Capacități mici de dezvoltare a proiectelor în sectorul public. ▶ Lipsa datelor privind consumul de energie. ▶ Lipsa de Planurilor de Acțiune în domeniul Energiei Durabile (SEAP). ▶ Lipsa de know-how tehnic și experiență la nivel local. ▶ Lipsa de instruire și asistență tehnică. ▶ Lipsa de capacitatea financiară a municipalităților. ▶ Lipsa de experiență cu proiecte de PPP. ▶ Lipsa de stimulente pentru actorii locali. ▶ Lipsa sistemelor și procedurilor de gestionare a energiei în administrația publică. ▶ Schimbarea priorităților politice (reducerea concentrării pe chestiunile de EE/ER), din cauza deteriorării economiilor naționale. ▶ Prețurile subvenționate la energie nu acoperă încă costul total al acesteia. ▶ Tarifele pentru energia generată din RES livrată ar putea fi insuficiente pentru a asigura fezabilitatea economică a proiectelor de EE și ER peste perioada de returnarea investițiilor. ▶ Complexitatea dreptului de proprietate (colectivă) crează bariere suplimentare pentru măsurile de EE în clădiri rezidențiale. ▶ Deteriorarea infrastructurii (de exemplu, de termoficare, distribuție a energiei electrice, alimentarea cu apă) poate crește pierderile de energie. ▶ Investitorii privați internaționali pot tinde să evite riscul de a investi în proiecte de EE/ER în ESE din moment ce există încă alternative mai puțin riscante în restul Europei.

C.6 Capacitățile rețelei dedicate promovării aplicațiilor din domeniul EE și ER

În anumite asociații membre, au fost deja stabilite organe operaționale și/sau consultative privind EE și ER, care pot servi ca o contrapartidă operațională pentru TFEE la nivelul asociației:

- ▶ **SOGFBiH:** Comitetul pentru Urbanism și Protecția Mediului este responsabil, printre alte subiecte, și de activitățile legate de EE/ER.
- ▶ **ALVRS:** Consiliul pentru EE a fost înființat în 2008 pentru a îmbunătăți situația EE la nivel local prin crearea de rețele, promovare și educație.
- ▶ **NAMRB:** Un acord de parteneriat strategic a fost semnat în 2005 între Agenția pentru EE, Rețeaua Municipalităților pentru EE "EcoEnergy" și NAMRB pentru dezvoltarea durabilă a municipalităților bulgare.
- ▶ **AKM:** O comisie cu privire la EE a fost creată în cadrul Colegiului Director al Direcțiilor pentru Serviciile Publice.
- ▶ **SCTM:** Comitetul pentru EE cu 3 grupuri de lucru:
 - Grupul de lucru pentru Energia comunală.
 - Grupul de lucru pentru Energia Regenerabilă.
 - Grupul de lucru pentru EE în clădirile publice.

Majoritatea asociațiilor membre ale NALAS-ului creat încă în cadrul organizației lor o structură permanentă de lucru sau un comitet pe probleme din domeniu EE/ER. În unele cazuri, aceasta se datorează, desigur, datorită insuficienței generale a capacităților operaționale în cadrul asociației. În alte cazuri acest lucru se datorează probabil faptului că problemele legate de EE/ER nu au fost până în centrul atenției asociațiilor și a autorităților locale.

Stabilirea unei contrapartide instituționale pentru NALAS TFEE în toate asociațiile membre, cu un accent clar pe măsurile legate de EE/ER va fi o cerință de bază pentru punerea în aplicare a activităților și programelor comune care vizează promovarea eficienței a EE/ER în municipalități.

➤ C.7 Lecții învățate din inițiativele din domeniul EE/ER a autorităților locale din ESE

Echipa de studiu a identificat și evaluat 40 de exemple de inițiative și proiecte din domeniul EE/ER implementate de către municipalitățile din ESE. Un sondaj pe categorii de proiecte și a diferitelor grupuri de parteneri internaționali implicați este dat în tabelul de pe pagina următoare.

Lecțiile învățate din studiile de caz sunt următoarele:

▶ Potențialul de EE:

- Potentiale mari de EE se găsesc în sectorul construcțiilor din toate țările din ESE din moment ce construirea și întreținerea clădirilor este de o calitate insuficientă și astfel consumul de energie în aceste clădiri este relativ mare.
- Returnarea investițiilor din măsurile de EE poate fi ridicat, în funcție de situația inițială, precum și de tipul de măsuri luate.
- Proiectele din domeniul iluminatului stradal sunt mai ușor de abordat și pot acționa ca și "spărgătoare de gheață".

▶ Cerințe generale:

- Consolidarea capacităților este întotdeauna o solicitare urgentă.
- Cooperarea dintre municipalități ar trebui să fie îmbunătățită.
- Mentalitatea populației și condițiile specifice locale ar trebui să fie luate în considerare.
- Datele de referință sunt necesare pentru a proba economiile de energie mai târziu.
- Înființarea de unități pentru EE în administrațiile municipale vor contribui la îmbunătățirea eficienței și durabilității activităților din domeniul EE/ER a autorităților locale.

Studiile de caz Categoriile de proiecte		Cazurile de studiu descrise de următoarele asociații												
		AAM	SOGFBH	ALVRS	NAMRB	UORH	AKM	ZELS	CALM	UOM	A.Co.R	SCTM	SOS	UMM
Planificarea Municipală a EE (MEEAP)	EE&ER	•		•				•						
Managementul Energiei în administrația locală	EE					•			•					•
Campanii de consolidare a capacităților	EE&ER			•		•			•			•		
Campanii de sensibilizare a opiniei publice	EE											•		•
Audite energetice a cladirilor publice	EE		•											•
Îmbunătățirea EE în clădirile publice	EE	•			•		•	•		•	•	•		
Aplicarea pompelor de căldură în clădiri publice	RE											•		
Utilizarea energiei geotermale pentru încălzirea clădirilor publice	RE							•						
Utilizarea energiei solare pentru încălzirea apei în clădiri publice	RE	•												
Casa EE (demonstrarea conceptelor construcțiilor cu consum mic de energie)	EE&ER					•								
Utilizarea biomasei în calitate de combustibil pentru termoficare	RE										•			
Sisteme de răcire	EE&ER												•	
Renovarea și îmbunătățirea EE în clădirile rezidențiale	EE	•			•									
Co-finanțarea încălzitoarelor solare a apei pentru clădiri rezidențiale	RE	•												
Reconstrucția într-o manieră eficientă din punct de vedere renergetic a sistemelor de iluminat stradal	EE				•					•	•	•	•	
Panouri solare fotovoltaice pentru iluminat stradal	RE						•							
Cadastrul iluminatului stradal	EE											•		
Hidrocentrale electrice de mici dimensiuni pentru alimentarea locală cu energie	RE							•						
EE în industrii	EE								•					
Parteneri de cooperare/co-finanțare														
Fonduri Naționale pentru EE					•						•			
Agențiile Naționale pentru EE		•				•								
Investitori privați								•						
PNUD		•		•	•			•						
Comisia Europeană									•					•
BERD									•					
GTZ							•		•	•		•		
ADC								•						
Grantul pentru inițiative de pace și reconciliere în Balcanii de Vest (Norvegia)		•	•											
USAID		•						•						
Hellenic Aid / Centrul pentu resurse de ER		•												

► **Recomandări:**

- Proiectele de EE în școli, spitale, instituții publice și clădiri rezidențiale ar putea avea un impact deosebit de mare asupra educației publice și sporirea gradului de conștientizare.
- Campaniile de ridicare a nivelului de conștientizare trebuie să se bazeze pe argumentarea specifică grupului-țintă (de exemplu, concentrându-se asupra preocupărilor legate de mediu pentru grupurile-țintă cu o educație mai înaltă, concentrându-se pe preocupările economice pentru oamenii săraci).
- Producția internă de tehnologii adaptate de EE/ER ar trebui să aibă o mare prioritate.
- Învățarea prin practică în timpul proiectelor demonstrative ar trebui să fie puse în aplicare ca bază pentru alte activități în teritoriu.
- Forme alternative de finanțare (PPP, credite, împrumuturi, etc.) ar trebui să fie mai activ folosite pentru proiecte locale.
- Dezvoltarea proiectelor locale ar trebui să se bazeze pe:
 - Pregătirea anuală a programelor pentru EE.
 - Monitorizarea consumului de energie.
 - Dezvoltarea de baze de date naționale pentru consumul de energie și parametrii schimbărilor climatice.
 - Utilizarea resurselor alternative de energie pentru a promova economisirea energiei.

Chintesența lecțiilor învățate poate fi rezumată după cum urmează:

- Inițiativele locale din domeniul EE și ER ar trebui să fie întotdeauna dezvoltate pe baza datelor de referință clare din cadrul Planuri de acțiune pentru EE și ER adoptate la nivel local.
- Este necesară monitorizare transparentă și fiabilă și publicarea rezultatelor obținute referitoare la economiile de energie, reducerea poluării sau beneficiile financiare.
- Fiecare inițiativă din domeniul EE / ER ar trebui să includă întotdeauna consolidarea activă a capacităților și campanii de sensibilizare a opiniei publice.
- Fonduri pentru finanțarea proiectelor din domeniul ER sau EE sunt disponibile din diferite surse naționale și internaționale și pot fi atrase în mod activ.
- Cooperarea și schimbul de know-how și de experiență între autoritățile locale trebuie să fie îmbunătățită.

C.8 Măsuri prioritare pentru a îmbunătăți condițiile-cadru pentru EE și RE și potențialele contribuții ale NALAS și ale asociațiilor sale membre.

Măsuri prioritare pentru a îmbunătăți condițiile-cadru pentru EE și RE la nivel național și local	Contribuțiile potențiale ale NALAS și ale asociațiilor sale membre
Politici	
- Creșterea conștientizării politice a potențialului EE / RE la nivel local și beneficiile utilizării acestora. - Asigurarea unui suport politic durabil.	☛ Contacte regulate cu reprezentanți ai guvernului. ☛ Facilitarea de mese rotunde și ateliere de lucru pe chestiuni legate de EE/RE. ☛ Prezentarea celor mai bune practici din municipalitățile membre, precum și din țările din ESE UE. ☛ Publicarea de istorii de succes în domeniul EE/ER la nivel local, cu referire la importanța sprijinului politic din partea diferitor niveluri de guvernare.
Stabilirea și/sau dezvoltarea de agenții naționale pentru EE.	☛ Advocacy în favoarea intereselor comune ale autorităților locale în fața autorităților guvernamentale implicate.
Stabilirea și/sau dezvoltarea de fonduri naționale pentru EE.	☛ Advocacy în favoarea intereselor comune ale autorităților locale în fața autorităților guvernamentale implicate.
Elaborarea și adoptarea de Planuri Naționale de acțiune în domeniul EE și ER.	☛ Organizarea participării municipalităților în procesul de planificare. ☛ Facilitarea colectării și furnizării datelor de la nivel local.
Elaborarea și adoptarea de Planuri Locale de acțiune în domeniul EE și ER.	☛ Organizarea de conferințe, seminarii, workshop-uri, etc. pentru formarea de experți locali și pentru schimbul de know-how și experiență între ei. ☛ Furnizarea unei liste de experți locali calificați care ar putea oferi sprijinul necesar.
Legislație	
- Îmbunătățirea condițiilor-cadru legislative pentru proiecte de EE/ER. - Armonizarea legislației naționale cu Directivele relevante ale UE din domeniul EE / RE.	☛ Facilitarea schimbului de experiență în ceea ce privește impactul armonizării legislației naționale la directivele UE privind EE/RE la nivel local. ☛ Advocacy în favoarea intereselor comune ale autorităților locale în ceea ce privește promovarea EE / RE la nivel local în timpul consultărilor și audierilor privind proiectele legislative.
Instituții Naționale	
Consolidarea capacităților instituțiilor naționale	☛ Facilitarea de seminare de instruire cu privire la aspectele specifice ale planificării și punerii în aplicare a proiectelor din domeniul EE / RE la nivel local. ☛ Crearea unei baze de date (în secțiunea publică a centrului de cunoștințe NALAS de pe pagina sa web) pe chestiunile legate de EE / RE în EEE, incluzând exemple de bune practici cu privire la: ◆ Legislația națională cu privire la EE și ER. ◆ Procedurile administrative pentru planificarea și autorizarea proiectelor din domeniul EE/ER. ◆ Metodologia tehnică și financiară a proiectelor din domeniul EE și ER.
Condiții generale de natură financiară	
Crearea stimulentei financiare pentru aplicații în domeniul ER.	☛ Advocacy în favoarea intereselor economice ale autorităților locale și reprezentarea lor în audierile și consultările pe proiectele de lege.

Măsuri prioritare pentru a îmbunătăți condițiile-cadru pentru EE și RE la nivel național și local	Contribuțiile potențiale ale NALAS și ale asociațiilor sale membre
• Îmbunătățirea scorului autorităților locale în fața donatorilor naționali și internaționali.	← Instruirea funcționarilor locali în tehnologia financiară a proiectelor din domeniul EE/ER. ← Facilitarea schimbului de know-how și Experienta.
• Introducerea unor modele de PPP, ESCO-uri sau TPF pentru proiectele pe EE și ER a municipalităților	← Instruirea personalului municipal. ← Distribuirea de informații privind exemple de bune practici în domeniul PPP și PTF. ← Facilitarea schimbului de know-how și experiență.
• Creșterea sprijinului din partea donatorilor internaționali.	← Legătură cu donatorii internaționali și pledarea pentru interesele localităților în co-finanțarea proiectelor pe EE și ER în fața lor. ← Inițierea și facilitarea co-operării/co-finanțării proiectelor autorităților locale cu donatorii interesate.
Capacitățile locale	
• Sensibilizare a opiniei publice.	← Facilitarea schimbului de know-how și experiență între municipalități. ← Încurajarea cooperării între autoritățile locale și crearea rețelilor pentru organizarea campaniilor de conștientizare. ← Inițierea de campanii naționale sau internaționale, în cooperare cu toate (sau majoritatea) localităților membre ale asociațiilor .
• Înființarea unităților pentru gestionarea energiei în cadrul administrațiilor locale.	← Instruirea managerilor locali pe probleme energetice. ← Stabilirea unei baze de date a managerilor locali ai energiei. ← Facilitarea schimbului de know-how și experiență.
• Integrarea aspectelor de EE în normele și practica bugetară locală.	← Organizarea seminariilor de instruire și informare (de exemplu, prin intermediul centrului de cunoștințe NALAS) privind practicile de EE în administrarea de zi cu zi (de exemplu, în achiziții, construcții, management, alimentare cu apă, termoficare, alimentare cu energie electrică, managementul transportului, etc). ← Facilitarea schimbului de know-how și experiență.
• Introducerea conceptului managementului bazat pe cerere la toate nivelurile de management energetic municipal.	← Moderarea / facilitarea de ateliere de lucru și mese rotunde locale. ← Diseminarea de bune practici. ← Facilitarea schimbului de know-how și experiență. ← Consultanță tehnică. ← Moderation/facilitation of local workshops, roundtables.
• Îmbunătățirea eficienței administrative a procedurilor legate de planificarea și de autorizarea proiectelor pe EE/RE.	← Instruirea personalului administrativ local. ← Diseminarea de bune practici. ← Facilitarea schimbului de know-how și experiență.
• Înființarea de birouri de servicii public EE la nivel local. • Establishment of public EE service offices at the local level.	← Facilitarea schimbului de know-how și de experiență relevantă. ← Asistență în elaborarea planurilor de acțiune și a planurilor de afaceri. ← Instruirea personalului birourilor nou înființate pentru servicii de EE. ← Furnizarea de acces la informații privind sursele de finanțare, precum privind cerințele tehnice și legale ale proiectului.
• Instruirea profesională în domeniul EE și ER a personalului de la toate nivelurile administrative.	← Formare de formatori. ← Facilitarea seminariilor de instruire.

C.9 Interacțiuni potențiale între NALAS și asociațiile sale membre în promovarea aplicațiilor din domeniul EE și ER

Modele de interacțiune pentru activitățile NALAS în promovarea aplicațiilor pe EE și ER.

Contribuția NALAS	»	Domeniul de acțiune	«	Contribuția asociațiilor membre
Facilitarea Grupului de Lucru pe Eficiență Energetică (TFEE). Membru al și cooperare activă cu inițiative internaționale de EE ale rețelelor municipalităților. Participarea în grupuri de lucru internaționale. Prezentări la conferințe internaționale, ateliere și seminarii. Raportarea la TFEE.	»	Stabilirea de rețele și legături internaționale	«	Participare activă în TFEE. Delegarea de experți care să reprezinte NALAS în rețele internaționale și grupuri de lucru ale autorităților locale sau în cadrul conferințelor internaționale. Raportarea la TFEE.
Facilitarea schimbului internațional de know-how și experiență. Prezentarea și diseminarea bunelor practici internaționale. Organizarea de seminarii și conferințe internaționale în ESE.	»	Dezvoltarea cadrului legal la nivel național	«	Lobbying la nivel național. Promovarea intereselor autorităților locale în fața autorităților naționale.
	»	Elaborarea Planurilor Naționale de Acțiune în domeniul energiei	«	Reprezentarea autorităților locale în timpul audierilor și consultărilor. Participarea la conferințe și seminarii internaționale organizate de NALAS.
Colectarea, prezentarea și difuzarea celor mai bune practici internaționale. Organizarea de conferințe, seminarii și ateliere de lucru la nivelul rețelei pentru schimbul de know-how și experiență.	»	Elaborarea Planurilor de Acțiune în domeniu EE și ER la nivel local (MEEAP/ MREAP/ SEAP)	«	Evaluarea și diseminarea celor mai bune practici din municipalitățile membre ale asociațiilor. Organizarea de ateliere de formare locale, consultări și mese rotunde. Consiliere tehnică și formare profesională la locul de muncă.

Modele de interacțiune pentru activitățile NALAS în promovarea aplicațiilor pe EE și ER.

Contribuția NALAS	»	Domeniul de acțiune	«	Contribuția asociațiilor membre
Schimbul de bune practici din regiune și din statele membre ale UE. Prezentarea și difuzarea informației privind modelele de campanii, inclusiv mesajele adecvate, metodele și canale de comunicare pentru campanii de sensibilizare a opiniei publice cu privire EE / ER. Identificarea obstacolelor potențiale pentru campaniile eficiente de sensibilizare a opiniei publice. Proiecte de cooperare la nivel de rețea.	»	Campanii de sensibilizare și conștientizare	«	Schimbul de bune practici din municipalitățile membre. Experiența din campaniile de conștientizare anterioare (de exemplu, în domeniul gestionării deșeurilor). Moderarea / facilitarea de ateliere de lucru locale și mese rotunde pe campanii comune de conștientizare cu implicarea autorităților locale și a părților interesate din sectorul public. Inițierea de proiecte-pilot în municipalități (learning by doing)..
Furnizarea de informații actualizate prin intermediul centrului de cunoștințe al NALAS. Facilitarea analizelor comparative a nevoilor de instruire. Sprijin pentru înființarea comitetelor pentru EE în asociațiilor membre. Dezvoltarea și demonstrarea de seminarii model de instruire. Facilitarea de seminarii regionale de instruire. Formare de formatori. Baza de date a trainerilor.	»	Dezvoltarea capacităților	«	Motivarea autorităților publice, instituțiilor de training, companiilor private, etc. să delege personalul lor la seminarele de instruire. Facilitarea seminarelor de instruire naționale și locale. Achiziționarea de stagiați. Formare de formatori. Evaluarea seminariilor de instruire. Furnizarea de instruire la locurile de muncă, în contextul consultanței tehnice și financiare furnizate municipalităților. Sprijin pentru înființarea comitetelor pentru EE la nivel local și la nivelul rețelelor naționale ale autorităților locale.

Modele de interacțiune pentru activitățile NALAS în promovarea aplicațiilor pe EE și ER.

Contribuția NALAS	»	Domeniul de acțiune	«	Contribuția asociațiilor membre
Cele mai bune practici internaționale în domeniul educației în domeniul EE la nivel de școli primare și secundare, precum și la nivelul colegiilor, academiilor și universităților. Modele de programele educaționale în domeniul EE în școlile primare și secundare. Facilitarea schimbului internațional de know-how și de experiență între colegiile, instituțiile academice și universitățile care oferă instruire specializată în domeniul EE / ER. Mobilizarea asistenței tehnice și de instruire internațională în cadrul proiectelor de dezvoltare a trainingurilor finanțate de donatori.	»	Educația (școlile)	«	Motivarea autorităților din sectorul educațional să autorizeze integrarea cursurilor de EE în programele existente sau noi. Organizarea meselor rotunde și atelierelor de lucru la nivel național și local. Mobilizarea și sprijinirea autorităților și instituțiilor locale de a participa la proiecte de cooperare internațională în domeniul educației și instruirii.
Colectarea, prezentarea și difuzarea exemplelor de bune practici internaționale. Organizarea de ateliere și seminarii la nivelul rețelei pentru schimbul de know-how și de experiență între asociațiile membre și municipalitățile selectate.	»	Cladiri municipale	«	Consultanță tehnică și formare profesională la locul de muncă în timpul auditului clădirilor în conformitate cu standardele internaționale, cum ar fi de exemplu, EPBD (Directiva UE 2002/91/CE)
	»	Servicii publice	«	Promovarea bunelor practici pentru EE în serviciile publice (de exemplu, distribuția energiei electrice, termoficare și de alimentare cu apă).
	»	Locuințe private	«	Promovarea comportamentului EE în rândul consumatorilor. Promovarea aparatelor de uz casnic EE.
Colectarea, prezentarea și difuzarea de exemple de bune practici internaționale. Organizarea de ateliere și seminarii la nivel de rețea pentru schimbul de know-how și de experiență între asociațiile membre și municipalitățile selectate.	»	Comerț și Industrie	«	Asistarea municipalităților în motivarea și atragerea industriilor de a participa la dezvoltarea și de a contribui la punerea în aplicare a SEAP-urilor locale. Facilitarea de mese rotunde locale și grupuri de lucru care implică actori municipali și industriali.
Diseminarea experienței internaționale în punerea în aplicare a măsurilor de EE în transportul public.	»	Transport public	«	Creșterea gradului de conștientizare a potențialului EE în transportul public la nivel local.
Furnizarea unei imagini de ansamblu a tehnologiilor EE HVAC. Diseminarea experiențelor în trecerea de la combustibilii fosili la ER, de exemplu, în sectorul public.	»	Încălzire, ventilație, aer condiționat	«	Consultanță tehnică și formare profesională la locul de muncă în timpul auditului clădirilor în conformitate cu standardele internaționale, cum ar fi de exemplu, EPBD (Directiva UE 2002/91/CE)
Privire de ansamblu asupra tehnologiilor de iluminat eficiente din punct de vedere economic. Experiența internațională în trecerea la tehnologii EE și ER în iluminatul public.	»	Iluminat	«	Promovarea bunelor practici pentru EE și ER în iluminatul stradal, încălzire și răcire.

Modele de interacțiune pentru activitățile NALAS în promovarea aplicațiilor pe EE și ER.

Contribuția NALAS	»	Domeniul de acțiune	«	Contribuția asociațiilor membre
Privire de ansamblu asupra tehnologiilor de cogenerare cele mai aplicabile pentru utilizarea în sectorul public. Experiența internațională în utilizarea instalațiilor de cogenerare în sectorul public, probabil în combinație cu ER (de exemplu, biomasă, biogaz, și deșeuri).	»	CHP	«	Sensibilizarea cu privire la potențialul și beneficiile aplicațiilor de cogenerare în rândul factorilor de decizie municipali și a actorilor locali. Promovarea integrării conceptului de cogenerare în planurile de acțiune locale pentru EE/ER.
Diseminarea experienței în implementarea stimulentei pentru autoritățile publice, precum și pentru gospodăriile private, comerț și industrii de a economisi energia.	»	Stimulente de economisire a energiei	«	Schimbul de experiență în implementarea stimulentei de economisire a energiei pentru autoritățile publice, gospodăriile private, comerț și industrii. Consultanță tehnică, juridică și financiară pentru dezvoltarea programelor de stimulare a promovării EE la nivel local.
Colectarea și difuzarea informației privind sursele internaționale de finanțare pentru proiecte în domeniul EE / ER. Organizarea de evenimente de informare și ateliere de instruire.	»	Finanțarea proiectelor	«	Colectarea și diseminarea informațiilor referitoare la sursele de finanțare naționale pentru proiecte din domeniul EE/ER. Asistență și formare profesională la locul de muncă în compilarea documentelor de proiect bancabile. Organizarea de evenimente de informare și ateliere de instruire.

C.10 Parteneri importanți

Asociațiile membre au indicat în rapoartele lor care sunt instituțiile care se ocupă cu chestiunile legate de EE / RE, în scopul de a identifica parteneri importanți de cooperare la nivel național și local. Ei au identificat parteneri potențiali printre următoarele grupuri:

- Ministerele naționale și agențiile de stat care se ocupă cu EE / ER.
- Agenții/Centre Naționale/Regionale pentru EE.
- Fonduri naționale pentru EE.
- Furnizori naționali de energie.
- ONG-uri.
- Agenții Regionale pentru Energie și agenții de dezvoltare regională.
- Camere de comerț.
- Asociații comerciale a furnizorilor de servicii și echipamente pentru proiectele din domeniul ER.

- Companii private.
- Rețele ale autorităților locale / Comitete pentru.
- Universități și alte instituții academice și de instruire.
- Municipality și unitățile lor de prestare a serviciilor.
- Distribuitori locali de energie și companiile de termoficare.

La nivel internațional NALAS este așteptat să ofere un sprijin suplimentar asociațiilor sale membre prin mijloacele care facilitează contactele și co-operațiunile cu inițiativele internaționale pe EE / RE în municipalități, precum și prin mijloace de cooperare cu donatorii internaționali, care sunt interesați în sprijinirea proiectelor EE / RE în SEE, cum ar fi de exemplu:

► IDonatori
Internaționali:

- PNUD
- PNUD GEF
- UNECE
- Banca Mondială
- CE
- BERD
- GTZ
- ADC
- KfW
- USAID
- USAID Hellenic Aid
- SIDA
- etc.

► Rețele EE internaționale:

- Tratatul Comunității Energetice (EnCT)
- Convenția Primarilor (CoM)
- Rețeaua Orașelor Verzi Europene (ECGN)
- Autoritățile Locale pentru durabilitate (ICLEI)
- Centrul Regional pentru Utilizarea Eficientă a Resurselor Energetice și Activități în SEE (RENEUER)
- Rețeaua Municipalităților pentru EE (MUNEE)
- Parteneriatul între RE și EE (REEEP)
- Consiliul Municipalităților și Regiunilor Europene (CEMR)
- Comitetul pentru Cooperare Regională (RCC)
- Congresul Autorităților Locale și Regionale de pe lângă Consiliul Europei
- Asociația autorităților locale Europene ce promovează politici energetice locale durabile (Energie Cités)
- Fundația Europeană pentru Dezvoltarea Regiunilor (FEDRE)
- etc.

▶ C.11 Concluzii și recomandări

Promovarea și utilizarea potențialului EE și RE este de importanță economică și socială crescândă pentru municipalități în SEE. Cooperarea în cadrul rețelei NALAS contribuie la creșterea influenței politice a autorităților locale pe politicile legate de EE / RE la nivel național, precum și să dezvolte capacitățile lor tehnice și instituționale și pentru a strânge fonduri suplimentare pentru dezvoltarea în comun și punerea în aplicare a inițiativelor EE / RE.

Actorii intervievați în cadrul studiului sunt împărtășesc această așteptare și solicită NALAS să își asume un rol de jucător cheie major în dezvoltarea capacităților locale, parteneriate internaționale de proiect și co-finanțări pentru utilizarea potențialului EE / RE.

Link-urile de comunicare, sistemele de cooperare și modele de interacțiune, care au fost puse în aplicare în NALAS pot fi utilizate, de asemenea, pentru activități comune de promovare a EE / RE SEE în municipalități.

Următorii pași trebuie să fie focusați pe:

- ▶ Creșterea gradului de conștientizare despre potențialul și beneficiile aplicațiilor EE și RE în cadrul municipalităților la toate nivelele de luare a deciziilor în asociațiile membre NALAS.
- ▶ Stabilirea Comitetelor EE/RE în toate asociațiile membre NALAS.
- ▶ Implementarea strategiei comune EE/RE în cadrul conceptelor strategice și programelor de lucru a asociațiilor membre NALAS.
- ▶ Instalarea unei baze de cunoștințe pe site-ul NALAS oferind exemple de bune practici de aplicații EE și RE în SEE în municipalități.
- ▶ Dezvoltarea unui plan de acțiune ținută orientat spre NALAS TFEE pe baza rezultatelor studiului.

Acești următori pași și toate activitățile ulterioare NALAS, care vizează promovarea potențialului EE și RE și utilizarea lor în municipalități se poate baza pe rezultatele studiului, la nivel de rețea, precum și la nivel de asociații membre individuale.

D. Rezumatele rapoartelor asociațiilor

În tabelele de mai jos majoritatea rezultatelor din rapoartele asociațiilor sunt prezentate pe scurt referitor la:

- ▶ Context strategic:
 - Obiective.
 - Puncte forte și oportunități.
 - Parteneri importanți.
 - Inițiative exemplare a municipiităților locale.
- ▶ Concluzii și recomandări:
 - Potențialuri actuale.
 - Lecții învățate din inițiativele precedente.
 - Activități NALAS recomandate pentru promovarea aplicațiilor EE și RE.
 - Potențialul contribuțiilor asociațiilor la activitățile desfășurate de NALAS pentru promovarea aplicațiilor EE și RE.

O sinteză a rezultatelor obținute este prezentată în secțiunea C de mai sus.

D.1 Asociația Municipalityților din Albania (AAM)

Autori: Dr. Eng. Edmond M. HIDO / Ada ILIA

• Contextul strategic al rolului potențial al asociațiilor în promovarea aplicațiilor EE și RE

• Obiective:

- Misiunea AAM :

Protecția intereselor comune a municipalităților din Albania în scopul obținerii și dezvoltării democratizării și descentralizării reale, întrunind standardele administrației locale Europene în conformitate cu prevederile Cartei Europene a Autonomiei Locale.

- Scopul muncii AAM:

- ♦ Identificarea, generalizarea și protecția interesului comun al municipalităților, în procesul descentralizării și altor reforme ale administrației locale.
- ♦ Furnizarea de servicii pentru municipalități, cu scopul de a construi capacități de luare a deciziilor și de execuție a administrației prin traininguri, expertiză, ateliere de lucru sau seminare, publicații, informații și statistici, schimb de experiență pe teritoriul și în afara Albaniei și generalizarea celor mai bune practici, etc
- ♦ Lobby-ul cu organele administrației publice centrale în procesul de elaborarea legislației de ordin local; lobby cu partenerii internaționali pe diferite proiecte de dezvoltare a municipalităților, în special acele proiecte care îmbunătățesc calitatea și gama de servicii.
- Obiective relevante pentru Strategia Energetică Națională:
 - ♦ Promovarea utilizării eficiente și economice a energiei și cu un efect minim asupra mediului, într-un mod în care sectorul energetic devine un sector de sprijin pentru dezvoltarea durabilă a tuturor celorlalte sectoare economice și sociale din Albania.
 - ♦ Promovarea utilizării de RES de diferite tipuri (energie solară, stații de mică putere, eoliană, și biomasă), în scopul de a permite utilizarea optimă a resurselor locale.

• Puncte forte și oportunități:

Puncte forte:

- Capacități de lobby.
- Relații strânse cu municipalitățile.
- Membri activi și cooperanți.
- Expertiză tehnică. (AAM are experiență în scrierea proiectelor UE, organizarea seminarelor, conferințelor etc.)
- Potențialul informațional (AAM este membru NALAS. Aceasta oferă informație și experiență internațională.)
- AAM are în spatele său mulți ani de experiență în diseminarea informației, oferind exemple de bune practici, și mobilizând municipalitățile întru implementarea activităților și proiectelor comune .

Oportunități:

- AAM este membru al:
 - ♦ Consiliul Consultativ în afaceri.
 - ♦ Fondul de dezvoltare din Albania.
 - ♦ Comitetul de Dezvoltare Regională.
- Posibilități de obținere a fondurilor pentru proiecte pe EE.
- Relații strânse și colaborarea cu CE și parteneri naționali.
- Planul de acțiuni municipal pe EE.
- Suport din partea donatorilor internaționali.
- Suport din partea NALAS.

• Parteneri importanți:

- Ministerul Economiei, Comerțului și Energiei (METE).
- Agenția Națională pentru Resurse Naturale (NANR).
- Localitățile.
- KFW "Proiect pe EE și Energie Regenerabilă".
- ENSI.
- Centrul Albania-EU EE (EEC).
- USAID - diferite proiecte pilot de talie mică.
- PNUD - Prima & A doua Comunicare Națională.
- PNUD Proiectul de Încălzire Globală Solară a Apei.
- REC - Centrul Regional al Mediului.
- Banca Mondială (CDM Finanțarea Carbonului).

D.1 Asociația Municipalityților din Albanis (AAM)

Autori: Dr. Eng. Edmond M. HIDO / Ada ILIA

- Inițiative exemplare a municipalităților membre:
 - Planificare în EE în Municipalityțile din Albania - Consolidarea Capacităților - Faza 1.
 - Programul de Planificare Municipală în EE.
 - Schema de co-finanțare pentru Implementarea Sistemelor Solare de Apă Termală în Clădirile rezidențiale din municipalitățile din Albania.
 - Planificarea în EE în Municipalityțile din Albania - Consolidarea Capacităților - Faza 2.

• Concluzii și recomandări

- Posibilități actuale:
 - Dezvoltarea capacităților.
 - Modificarea cadrului legal.
 - Acțiuni de lobby.
 - Elaborarea paginii web a AAM ca cel mai bun mijloc de diseminare a experienței și informației.
 - Stabilirea unui birou de informații pe EE în cadrul asociației.
 - Suportul și reprezentarea membrilor noștri în îmbunătățirea și modificarea cadrului legal pentru EE/RE.

AAM va organiza câteva seminare și training-uri pe EE pentru a ridica gradul de conștientizare și a consolida capacitățile.

AAM va utiliza rețelele sale pentru a stabili legături în vederea unei colaborări ulterioare cu parteneri internaționali pentru finanțarea proiectelor pe EE și RE.

- Lecțiile învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:
 - Asistența tehnică la nivel local este crucială și efektivă în consolidarea capacităților instituționale.
 - Studiere prin participarea în proiecte pilot este foarte importantă pentru crearea unui fundament pentru acțiunile ulterioare.
 - Este necesar de a ridica gradul de conștientizare în chestiunile referitoare la EE.
 - Suportul municipalităților în elaborarea Planurilor Locale pe Eficiență Energetică.

- Activități recomandate de NALAS care promovează aplicațiile EE și RE:
 - Implementarea proiectelor comune pe consolidarea capacităților și ridicarea gradului de conștientizare.
 - Publicarea materialelor și a broșurilor.
 - Diseminarea celor mai bune practici.
 - Organizarea seminarelor și conferințelor.

- Potențialul contribuțiilor asociației la activitățile NALAS de promovare a aplicațiilor EE și RE:

AAM ar trebui să dețină rolul principal în cadrul proiectelor pe EE pentru toți membrii noștri. Aceasta include:

- Schimbul de experiență, cunoștințe și lecții învățate.
- Diseminarea celor mai bune experiențe și a experiențelor model.
- Organizarea vizitelor de studiu pentru personalul municipalității.
- Suportul municipalităților în obținerea de fonduri de la donatorii internaționali.
- Oferirea informației utile privind situația actuală și realizările referitoare la EE în alte state SEE.
- Organizarea seminarelor de instruire pentru experții municipalităților în EE.
- Identificarea necesităților și potențialului membrilor.

D.2 Asociația Orașelor și Municipalityților din Federația Bosnia și Herțegovina (SOGFBiH)

Autor: Goran KRSTOVIC

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicațiilor EE și RE

- Obiective:

- Descentralizarea.
- Armonizarea legislației locale.
- Conlucrarea cu autoritățile centrale.
- Strategia dezvoltării economice.
- Consolidarea asociației și a rolului acesteia.
- Stabilirea unui organ de coordonare la nivel de stat.
- Relații internaționale și cooperare transfrontalieră.
- Cooperarea cu asociații organizații neguvernamentale, instituții și organizații internaționale.

- Puncte forte și oportunități:

Puncte forte:

- Elaborarea unei rețele a experților locali în domeniile EE și RE în cadrul FBiH.
- Potențialul bogat în EE și RE să fie utilizat la nivel local.
- Cooperarea strânsă dintre municipalitățile din FBiH prin intermediul asociației.
- Orientarea strategică proprie a asociației referitor la EE și RE la nivel local.
- Rolul important al Comitetului asociației pentru Planificare Urbană și Protecția Mediului pentru dezvoltarea EE și RE la nivel local.
- Oferirea suportului în stabilirea legăturilor cu instituțiile financiare referitor la dezvoltarea economică locală.
- Suportul cooperării în domeniul dezvoltării economice locale între municipalitățile din ambele entități teritoriale prin intermediul organului de coordonare la nivel de stat.
- Suportul schimbului internațional de informație prin participarea în cadrul NALAS.

Oportunități:

- Elaborarea Planului de Acțiuni Național pe EE.
- Elaborarea Planurilor de Acțiuni a Municipalityților.
- Establishment of energy management units within local governments.
- Liberalizarea piețelor energetice.
- Directiva UE privind EE în clădiri (2002).
- Fonduri Europene pentru EE și RE.
- Elaborarea hotărârilor privind parteneriatul public-privat (PPP).
- Elaborarea tarifelor feed-in acceptabile pentru electricitate produsă de RE.
- Sectorul bancar interesat de proiectele EE și RE.

- Parteneri importanți:

- Ministerul Comerțului Exterior și a Relațiilor Economice a BiH.
- Ministerul Energiei, Mineritului și Industriei al Bosniei și Herțegovina.
- Ministerul Planificării Teritoriale a Federației Bosnia și Herțegovina.
- Ministerul Mediului și Turismului din Bosnia și Herțegovina.
- Autorități cantonale.
- Cantonul Sarajevo - Ministerul Planificării Teritoriale și Mediului
- Comisia Europeană, KfW, BERD, Banca Mondială, Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei - Grant pentru inițiativele de pace și reconciliere în Balcanii de Vest, USAID, PNUD, GTZ, Companiile de utilitate publică, Companii private și experți individuali.

- Inițiative exemplare a municipalităților membre:

- Auditul energetic în clădiri – Școala de științe Electrotehnice din Sarajevo
- Auditul energetic în clădiri – Clădirea municipalității Gracanica
- Auditul energetic în clădiri – Universitatea din Sarajevo, clădirea Facultății Inginerie Mecanică

- Concluzii și recomandări

D.2 Asociația Orașelor și Municipalițăților din Federația Bosnia și Herțegovina (SOGFBiH)

Autor: Goran KRSTOVIC

- **Potențial actual:**
 - Introducerea aspectelor EE și RE în politicile autorităților locale reprezintă una din prioritățile recunoscute ale asociației pentru dezvoltare locală.
 - Cu ajutorul organizațiilor și instituțiilor interne și internaționale, asociația va lucra în continuu în interesul de unităților administrativ teritoriale asupra armonizării legislației locale. Acest lucru va fi realizat prin intermediul Comitetelor sale stabilite (inclusiv Comitetul pentru Planificare Urbană și Protecția Mediului care este responsabil pentru chestiunile ce țin de EE și RE.
 - Reprezentarea municipalităților în elaborarea cadrului legislativ pentru EE și RE la nivel de entitate este una din prioritățile activităților asociației în domeniul utilizării durabile a energiei la nivel local.
 - Asociația utilizează activ rețelele sale în scopul de a stabili legături și colaborări, care pot ajuta la finanțarea proiectelor de EE și RE.
 - În ceea ce privește consolidarea asociației și rolul său în alte domenii, altele decât economie și drept, cum ar fi cazul cu EE și RE, Asociația se bazează pe experți externi din domenii specifice.
 - În plus, în termeni de cooperare inter-entitate cele două asociații au stabilit un organ de coordonare la nivel de stat, care se va ocupa de problemele care sunt de interes pentru municipalități și orașe, în întreaga Bosnia și Herțegovina, inclusiv, printre alte lucruri EE și RE.
 - În ceea ce privește cooperarea internațională asociația a devenit mai implicată și mai activă în munca NALAS și este implicat în Task Force-ul NALAS pe EE
- **Lección învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:**
 - Necesitatea unei cooperări mai eficiente dintre municipalități.
 - Necesitatea consolidării capacităților privind aspectele tehnice și financiare a proiectelor pe EE și RE.
 - Necesitatea unui sistem eficient de informare privind gestionarea energiei.
 - Necesitatea unităților de gestionare a energiei în cadrul municipalităților.
- **Activitățile NALAS recomandate pentru promovarea aplicațiilor EE și RE:**
 - Organizarea unui seminar SEE pe experiența în armonizarea legislației naționale cu Directiva EU 2002/91/EC, și 2006/32/EC.
 - Elaborarea bazei de date a cunoștințelor SEE NALAS privind energia durabilă.
 - Organizarea unui seminar de instruire SEE pe Ingineria Financiară în proiectele EE și RE pentru diseminarea experienței dintre municipalitățile statelor SEE.
 - Obținerea accesului pentru fiecare manager pe energie la baza de date a cunoștințelor NALAS privind energia durabilă.
 - Organizarea unei conferințe SEE pe planificarea energiei durabile în localități în scopul diseminării experienței între membri.
- **Potențialul contribuțiilor asociației la activitățile NALAS pentru promovarea aplicațiilor EE și RE:**

Asociația ar trebui să aibă un rol important în sprijinirea inițiativelor pentru proiectele pe EE și RE la nivel local în Federația Bosnia și Herțegovina. Rolul principal ar trebui să acopere activități de relaționare și difuzare în domeniul EE și RE între municipalitățile membre. Sprijinul ar trebui să fie vizibil prin:

- Oferirea de sprijin pentru crearea de rețele de municipalități membre în scopul de a colecta datele disponibile privind consumul de energie, în scopul dezvoltării PNAEE.
- Organizarea unui program de instruire în Inginerie Financiară în proiecte pe EE și RE în scopul de a oferi sprijin comunităților pentru îmbunătățirea ratelor lor de credit.
- Organizarea de instruire în gestionarea energiei durabile pentru managerii municipali în energie.
- Furnizarea unei liste de experți pe EE în FBIH care să fie implicați în pregătirea Planurilor de Acțiuni Municipale pe EE.
- Organizarea training-urilor pentru managerii municipali în energie privind monitorizarea energetică.

În plus, asociația ar trebui să aibă, de asemenea, un rol important în creșterea gradului de conștientizare publică a utilizării durabile a energiei. Acesta ar trebui să ofere asistență tehnică municipalităților membre în organizarea unei campanii de sensibilizare a opiniei publice

D.3 Asociația Orașelor și Municipalityților a Republicii Srpska (ALVRS)

Autor: Aleksandra STANIVUKOVIC

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicațiilor EE și RE

- Obiective:

Obiectivul general al asociației este de a activa autoritățile locale, manageri pe energie, factorii de decizie politică, actorii de piață și alte părți interesate în sectoarele industriei și construcțiilor pentru realizarea de economisire de energie, pentru aplicarea unor tehnici energetice eficiente, precum și pentru elaborarea produselor și serviciilor pe EE / RE la nivel local.

Obiectivele specifice ale asociației sunt:

- De a crește gradul de conștientizare, înțelegere și nivelul de cunoaștere a părților interesate în comunitățile membre prin consolidarea capacităților instituționale și tehnice în scopul îmbunătățirii utilizării EE și RE
- De a crea condiții durabile la nivel local pentru punerea în aplicare a măsurilor EE și RE în vederea realizării de economisiri pe termen scurt și pe termen lung de energie, precum și o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră
- De a disemina informația și a consolida rețelele la nivel local, regional, național și internațional.
- De a găsi opțiuni de finanțare pentru proiectele EE și RE în comunitățile membre (e.g. fonduri locale, UE sau ala fonduri IFI).
- De a promova dezvoltarea pe piață în RS a tehnologiilor, produselor, materialelor și serviciilor EE.

- Puncte forte și oportunități referitor la rolul potențial al asociației în domeniul EE și RE la nivel local

Puncte forte:

- Experiența profesională a membrilor Comisiei pe EE:
 - ♦ Experiență în afaceri.
 - ♦ Colaborare.
 - ♦ Comunicare internă bună.
 - ♦ Coordonare organizată.
- Experiența specifică a membrilor Comisiei pe EE:
 - ♦ Experiența practică (inginerie, auditul energetic) în sectoarele rezidențial, comercial și industrial.
 - ♦ Experiență în consultanță.
 - ♦ Experiență în elaborarea și implementarea proiectelor la nivel local și internațional.
- Suport profesional din partea altor comisii ale asociației.

Oportunitățile sunt:

- Presiunea internațională de a modifica comportamentul și de a îmbunătăți practicile aplicate în utilizarea energiei și PE.
- Cererea instituțională, rezidențială și a mediului de afaceri pentru o reducere substanțială a consumului de energie.
- Potențial semnificativ al RE în RS.
- Noi tendințe în elaborarea și armonizarea standardelor, program de etichetare, testarea procedurilor.
- Programe EE și RE sponsorizate de bugetul național, fonduri Europene și altor organizații internaționale.
- Suport din partea NALAS și a membrilor săi.
- Suport din partea Agențiilor pentru Dezvoltare Locală.
- Schimbarea tendințelor în politicile guvernamentale.
- Cererea pentru consolidarea capacităților.
- Competiție joasă.
- Cererea consumatorilor pentru noi tehnologii.
- Accesul facilitat la noile tehnologii.

D.3 Asociația Orașelor și Municipalityților a Republicii Srpska (ALVRS)

Autor: Aleksandra STANIVUKOVIC

- Parteneri importanți:

- Ministerele Republicii Srpska relevante pentru EE și RE (Ministerul Economiei, Energiei și Dezvoltării; Ministerul Urbanismului, Ingineriei Civile și Ecologiei; Ministerul Agriculturii, Fondului Forestier și a Fondului Acvatic și Ministerul Științei și Tehnologiei).
- "Elektro privreda" (generarea electricității și compania de distribuție din Republica Srpska).
- Camera de Economie și Industrie a RS.
- Agenția Republicii RARS pentru Dezvoltarea SME.
- Agenții de dezvoltare a orașelor.
- Sectorul ONG relevant pentru EE și RE.
- PNUD- Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.
- REC Centrul Regional de Mediu.

- Inițiative exemplare a comunităților locale:

Există două proiecte în care membrii Comisiei pe EE a asociației sunt implicați:

- Planul de Acțiuni pe Energie Durabilă în orașul Banja Luka - implementat de către Consiliul Orășenesc pentru Schimbările de Climă.
- "Consolidarea capacităților în BiH pentru a aborda problemele de mediu prin remedierea punctelor fierbinți de prioritate înaltă". Proiect organizat în trei componente:
 - ♦ Remedierea celor două puncte fierbinți de mediu în BiH.
 - ♦ Creșterea gradului de conștientizare și consolidarea capacităților locale.
 - ♦ Mobilizarea și consolidarea capacității profesionale la toate nivelele.

În pofida lipsei aparente a unui cadru legal și instituțional sănătos, careva mici activități totuși sunt desfășurate, referitor la EE și RE, inclusiv:

- Producția de biomasă a cazanelor de incalzire (există o singură companie pentru producția de facilități speciale pentru arderea biomasei / deșeurilor în diferite industrii de prelucrare).
- Clustere de prelucrare a lemnului din agențiile de dezvoltare regională (identificate de colectarea de deșeuri din lemn ca sursă RE pentru încălzire).
- Izolarea construcțiilor de case la scară mică.
- Inițiative ONG de informare publică și edificarea gradului de conștientizare.

- Concluzii și recomandări

- Potențial actual

- Capacitatea profesională: toți membrii consiliului pe EE sunt experți în diferite domenii de subiecte EE și RE cu experiență considerabilă și sunt în măsură să furnizeze analize tehnice și economice, auditul energetic, HVAC și design de proiect arhitectural, informare, educație, sau programe de instruire pentru autoritățile locale, managerii pe energie, instituții publice, construcții și sectorul industrial
- Buna cooperare cu toate comunitățile membre.
- O bună cooperare cu organizațiile locale, regionale, naționale și internaționale: Pentru a găsi surse de finanțare pentru proiecte de consolidare a capacităților și proiecte pilot legate de EE și RE pentru punerea în aplicare proprie și pentru punerea în aplicare de către municipalitățile membre (de exemplu, finanțarea de la bugetul național, UE sau alte fonduri IFI).
- Rețea elaborată de diseminare a informației și de a consolida cooperarea părților interesate în municipalități membre, la nivel local, regional, național și internațional.
- Networking și transferul de experiență, sugestii și recomandări cu NALAS și asociațiile sale membre.

D.3 Asociația Orașelor și Municipalizărilor din Republica Srpska (ALVRS)

Autor: Aleksandra STANIVUKOVIC

- Lecțiile învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale :
 - Definirea clară a priorităților pentru dezvoltarea durabilă este esențială pentru elaborarea de strategii care vizează promovarea îmbunătățirii EE și utilizarea de RE
 - Acțiunile sistematice pe dezvoltarea capacităților locale în municipalități sunt necesare pentru a crea un mediu mai favorabil pentru investiții pe loc a EE.
 - Producția internă de tehnologii avansate, este prima prioritate în ceea ce privește dezvoltarea a noilor oportunități de piață pentru produsele și serviciile EE și RE.
 - Clustering-ul sistematic contribuie la îmbunătățirea potențialului pentru crearea de lanțuri de bio-energie, la toate nivelurile.
 - Proiecte pe EE în școli, spitale, instituții publice și clădiri rezidențiale nu au ca rezultat numai beneficii tehnice și economice, dar, de asemenea, efecte remarcabile în învățământ.
 - Asistență tehnică orientată spre punerea în aplicare a programelor demonstrative pilot, de asemenea, contribuie la consolidarea capacităților instituționale.
 - Învățare în practică în timpul proiectelor sau programelor pilot pot fi bază pentru activitățile viitoare pe desfășurate pe loc.

D.3 Association of Towns and Municipalities of the Republic of Srpska (ALVRS)

Author: Aleksandra STANIVUKOVIC

- Măsurile prioritare pentru îmbunătățirea condițiilor cadrului pentru EE și ER la nivel local:
 - Înființarea unui birou de servicii EE (poate prin Asociație) cu scopul de a oferi educație și consultanță pentru membrii asociației (în special pentru comunitățile mici caRE nu au capacități proprii). Acesta va conecta autoritățile locale, gestionările municipale de energie; instituțiile bugetare finanțate și alți actori interesați în sectorul industrial și de construcție cu ONG-uri, agenții de consultanță, agenții de dezvoltare, experți din economie, EE, ER și de mediu.
 - Stabilirea Fondurilor Energetice Turnante la nivel local
 - Crearea planurilor de acțiuni în comunitățile mari
 - Ofeirea educației și instruirii actorilor în EE și ER.
 - Asigurarea participării depline a comunităților minoritare, cu venituri joase sau dezavantajate la programele de educare și instruire la toate nivelele
 - Elaborarea metodologiei DSM (demand side management) în comunitățile membre
 - Găsirea surselor de finanțare pentru proiectele pe EE și ER (proiecte finanțate din bugetul local, fonduri Europene sau ale altor agenții internaționale) pentru programele de consolidare a capacităților și proiectele pilot/demonstrate în cadrul municipalităților membre.
- Priorități de cooperare:
 - Transformarea cooperării cu organizațiile internaționale în una mai eficientă pentru comunitățile membre (beneficii financiare și de dezvoltare).
 - Consolidarea cooperării, comunicării și networking-ului între instituții.
 - Creșterea interesului, relațiilor și cooperării între autoritățile locale și centrale.
 - Consolidarea parteneriatului public-privat și a cooperării.
- Priorități economice:
 - Îmbunătățirea economiei Republicii Srpska prin stabilirea unei piețe de ER și stimularea IMM în industriile relevante pentru EE și ER.
- Priorități legale:
 - Reducerea de influențelor de lobby și corupției în scena politică.
 - Elaborarea de legi pe EE și ER pentru nivelul Republicii Srpska, care sunt în concordanță cu legile FBiH privind EE și ER, precum și cu directivele UE relevante.
 - Introducerea de legi care prevăd stimulente financiare (subvenții / tarife speciale, etc) stimularea măsurilor pe EE, aplicarea de noi tehnologii și utilizarea ER în sectorul industriei și construcțiilor.
 - Legile privind certificarea EE a clădirii, standarde EE și etichetarea echipamentului și a aplicării pe EE.
 - Colectarea datelor privind consumul de energie și potențialul de energie regenerabile și crearea unei baze de date statistice.
- Activități potențiale recomandate de NALAS pentru promovarea aplicării EE și ER:
 - Oferirea cunoștințelor și experienței NALAS din partea experților comunităților membre către ALVRS.
 - A oferi sugestii și recomandări bazate pe activitățile implementate pe EE și ER și de a prezenta exemple de bune practici din comunitățile membre NALAS pe următoarele subiecte: creșterea gradului de conștientizare și consolidarea capacității; planificare strategică, dezvoltarea cadrului legal; certificare, audit energetic, măsuri de aplicare a EE și aplicare a ER în construcții și sectorul industrial; potențiale de economisire a energiei (încălzire, ventilație, aer condiționat, iluminare și transport); avantajele noilor tehnologii; și dezvoltarea pieței EE și ER
 - A furniza informații și de a asigura oportunități de finanțare sau co-finanțarea de proiecte-pilot și proiecte de consolidare a capacităților.
- Potențiale contribuții la Rețeaua NALAS în domeniul EE și ER.
 - A oferi NALAS și comunităților sale membre cunoștințele și experiența experților Asociației.
 - A oferi sugestii și recomandări bazate pe activitățile implementate pe EE și ER și de a prezenta exemple de bune practici în Republica Srpska pe următoarele subiecte: creșterea gradului de conștientizare și consolidare a capacității; planificare strategică locală (orașul Banja Luka); audit energetic, măsuri EE și aplicarea ER în sectorul industrial; potențiale de economisire a energiei (încălzire, ventilație, aer condiționat, iluminare și transport); avantajele noilor tehnologii; dezvoltarea pieței EE și ER

D.4 National Association of the Municipalities in the Republic of Bulgaria (NAMRB)

Author: Elena ANASTASOVA

• Strategic background of the association's potential role in promoting EE and RE applications

• Objectives:

NAMRB as a statutory REpREsentative and defendRE of municipalities' inteREsts:

- Plays a principal role in the development of local democracy in Bulgaria and the improvement of LG capacity;
- Unites institutions, organizations and individuals who support the development of local self-govREnance;
- REpREsents adequately Bulgarian local govREnments in the EU and plays a leading role in Southeast Europe.

• StREngths and opportunities:

- Providing assistance to LGs to introduce REgulatory, economic, and institutional REforms.
- Information transfRE on the financing of EE projects and on the amendment of legal framework conditions.
- IncREasing the administrative capacity of the local authorities and providing assistance in organised seminars, workshops, confeREnces, study visits, REgional trainings, etc.
- Exchange of expREience and ideas for EE/RE projects and promoting EE/RE financing mechanisms.
- Dissemination of EE concept and strategy at the local municipal level.

• Important PartnREs:

- PartnREship agREement was signed in 2005 between the EE Agency, the Municipal Network for EE EcoEnREgy and NAMRB.
- Potential partnREs of the NAMRB aRE also the REgional Associations of Municipalities and the EnREgy Supply Companies.

• Exemplary Initiatives of local municipalities:

The following EE/RE topics have to be on the priority list of local authorities:

- Sustainable development of municipal enREgy sector.
- IncREasing living standards and quality of public sREvices.
- Clean and save environment.
- Development capacity of municipalities in managing the use of enREgy REsources.
- Financing municipal EE.

• Conclusions and REcommendations

• Actual potentials:

- Promote the Covenant of Mayors initiatives.
- Support the municipalities in pREparing and applying for funding of sustainable EE projects and to disseminate widely the good practices in the field of EE and RE.
- IncREase synREgies between local and national actors working on local sustainable development and mitigation of global climate change.

• Lessons learnt from pREvious initiatives of local municipalities:

The initiatives as enREgy building pREformance and efficient public lightings contribute to:

- Establishment of REsponsible civil behaviour against the climate change.
- Motivation of local authorities to be a "Model" for their citizens and the othRE municipalities.

• Priority measuREs to improve the framework conditions for EE and RE at the national and local level:

- PartnREship between municipalities and private investors for implementing EE/RE measuREs.
- Strong commitment of local authorities.
- Good social acceptance as a REsult of raising awaREness of EE/RE.
- Technical and administrative monitoring and assessment.
- CREation of public-private partnREship.

• Expectations REgarding NALAS activities RElated to the promotion of EE and RE:

- Establish channels for exchanging information.
- Promoting, appointing and building the capacity of enREgy managREs or enREgy management teams in Municipalities.
- Joint action for achieving bettRE EE planning, management and monitoring.

• Potential contributions to NALAS activities in the fields of EE and RE:

- Useful exchange of expREience and ideas for EE/RE projects.
- Assessment of existing EE/RE barriREs on local and national level.
- EE and RES market development.

D.5 Asociația Comunităților din Republica Croația (UORH)

Autor: Goran PICHLRE

• Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER

• Obiective:

- Implicarea în inițiativele pentru activitățile pe EE și ER din Croația.
- Stabilirea de cooperare permanentă cu Ministerul de Protecție a Mediului, Amenajarea Teritoriului și Construcțiilor, Protecția Mediului și Fondul EE, și LSU spre activități regionale
- Educarea membrilor noștri.

• Puncte forte și oportunități referitoare la potențialul rol al asociațiilor în domeniul EE și RE la nivel local.

Puncte forte:

- Metoda constituirii, număr mare de membri - comunități care pot fi abordate direct.
- Posibilitatea asigurării experților calificați pentru implementarea programelor pe EE în Croația.
- Legi și hotărâri pe EE și ER coroborate în Croația, directive UE transferate.

Oportunități:

- Posibilități de cooperare cu orașele care au participat la programele PNUD.
- Posibilitatea utilizării fondurilor PE& EE.
- Posibilitatea utilizării fondurilor din programele de asistență de pre-aderare a UE.
- Lichidarea barierelor birocratice în contactele cu investitori, o perioadă scurtă de timp pentru luarea deciziilor referitoare la activități.

• Parteneri Importanți la nivel național și local:

Ministerul Economiei, Ministerul PE, Fondul PE&EE, HEP Esco Ltd, proiectul PNUD SGE, agenții energetice regionale, agenții de dezvoltare regională.

• Inițiative exemplare ale comunităților membre:

- Proiectul PNUD SGE.
- Proiectul Revetis.
- Proiectul Demo passive house.

• Concluzii și Recomandări

• Potențial actual:

- Potențialul unui număr mare de regiuni din Croația de a implementa proiecte.
- Potențialul de a se aduna a experților naționali din Croația pentru planificarea și implementarea activităților.
- Potențialul de cooperare pe proiecte UE referitoare la dezvoltarea regională și activități pe EE.

• Lecții învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:

Un număr mare de clădiri nu îndeplinesc cerințele minime cu privire la fizica construcțiilor, prea multă energie pentru încălzire se consumă, și reconstrucția din punct de vedere a eficienței energetice oferă rezultate semnificative de economisire a energiei și banilor. Chiar și acțiunile minimale de măsuri pe EE dau rezultate și economisiri la orașe și districte fie încălzire sau răcire. Toate acțiunile pentru creșterea EE sunt rentabile, și ar trebui să fie puse în aplicare, dacă este posibil. Cele mai mari economisiri pot fi realizate în domeniul reconstrucției energetice eficiente a iluminării stradale pentru care perioada de rambursare a cheltuielilor este mai mică de cinci ani.

• Măsuri prioritare pentru a îmbunătăți condițiile-cadru pentru EE și ER la nivel național și local:

Colaborarea mai bună cu părțile interesate la nivel național și regional, furnizarea de informații și educația în acest sens în orașe și districte.

• Activitățile recomandate de NALAS pentru promovarea aplicării EE și ER:

Transferul de know-how, metodologia de implementare a proiectului, oferind exemple de bune practici

• Contribuții potențiale la activitățile NALAS în domeniul EE și ER.

Auditele energetice pentru clădiri și lumini stradale publice, transferul de metodologie și educația în acest sens în districte.

D.6 Asociația Municipalităților din Kosovo (AKM)

Autor: Maliq PIRECI

• Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER

• Obiective:

- Asociația Municipalităților din Kosovo până acum a elaborat două documente strategice:
 - ♦ Planul Strategic al Asociației Municipalităților din Kosovo 2004 – 2006
 - ♦ Planul Strategic al Asociației Municipalităților din Kosovo 2007 – 2009
- AKM a elaborat de asemenea și "Documentul de poziție privind Serviciile de Asigurare cu Apă, Apele Reziduale, Deșeurile Menajere, EE și Transportul Public".

Planurile operaționale a inițiativelor, grupurile de lucru etc. ale Asociației pe EE și ER:

- AKM a elaborat două planuri operaționale:
 - ♦ Planul de lucru pentru Comitetul AKM pe Servicii Publice 2008 - 2009
 - ♦ Planul de Acțiuni Local pentru Implementarea Programului Kosovo pe EE 2008-2010

Abordarea metodologică a activităților și inițiativelor Asociației:

De când AKM este membru NALAS, abordaREA sa metodologică în domeniul EE și ER este aproape aceeași ca și abordarea NALAS.

- AKM în cadrul organizațiilor proprii, cum ar fi cu Comitetul sau Comisia, face legătură cu diferiți actori relevanți în domeniul de EE și ER, cum ar fi: Comunitățile Kosovo, Guvernul Central, donatori, instituții, ONG-uri, etc
- Prin cooperarea cu GTZ, AKM implementează proiectul "Modernizarea Serviciilor Locale".

• Puncte forte și oportunități:

Puncte forte

- Au fost create structurile care au deja un rol final.
- Reglementarea activităților și existența planurilor operaționale.
- Participarea aleșilor locali la adunările Comitetului ce au loc cu regularitate.
- Comunicarea dintre AKM și MEM este stabilă.
- Plan de Acțiuni Național pe EE și ER.

Oportunități

- Creșterea numărului aleșilor locali din cauza creării noilor comunități în Kosovo.
- Pregătirea altor organizații de a ajuta și coopera cu AKM, cum ar fi GTZ, SDC
- Procesul reformei Autonomiei Locale
- Tehnologii noi

• Parteneri Importanți:

- Puterea politică în domeniul EE și ER în Kosovo la nivel național este deținută de:
 - ♦ Ministerul Energiei și Resurselor Miniere (MEM) , Ministerul Mediului și Amenajării teritoriului (MESP), Ministerul Finanțelor și Economiei (MFE), Ministerul Educației, Științei și Tehnologiei (MEST).
 - ♦ Agenția de Protecție a Mediului din Kosovo (KEPA).
 - ♦ Oficiul de reglementare în Energetică.
 - ♦ Oficiul Civil Internațional (ICO).
 - ♦ Cooperarea Energetică în Kosovo (KEK).
- Comunitățile dețin puterea politică locală în Kosovo.
- Expertiza tehnică în domeniul EE și ER este deținută de:
 - ♦ Asociația din Kosovo pe EE și ER (AKEREE).
 - ♦ Facultățile cu profil tehnic.
 - ♦ GTZ prin proiectul "Modernizarea Serviciilor Locale".
 - ♦ Programul Națiunilor Unite pentru dezvoltare – PNUD, USAID, EPTISA (o companie de consulting), etc.
- Puterea financiară în domeniul EE și ER în Kosovo este deținută de:
 - ♦ Autoritățile Naționale: MEM, MESP, KEPA, MFE, MEST.
 - ♦ GTZ, PNUD, USAID, USAID, KfW, și CE (prin Agențiile de Dezvoltare regională) etc.

Careva dintre comunitățile Kosovo au prevăzut un buget pentru a investi în EE cum ar fi comunitatea PrizREN, Shtime, Gjilan etc.

D.6 Asociația Municipalităților din Kosovo (AKM)

Autor: Maliq PIRECI

- Inițiative exemplare ale autorităților locale:
 - Renovarea iluminării stradale cu paneele Sorale Fotovoltaice (PV) pe drumul principal din Shtime.
 - Măsurile de EE în iluminarea strădalăi în orașul Prizren.
 - Aplicarea măsurilor de eficiență în școala "Selami Hallaqi" în Gjilan.
- Concluzii și recomandări
- Potențial actual:
 - Legea privind energia nr. 2004-8 și Instrucțiunea administrativă elaborate de MEM consolidează rolul comunităților și a AKM în elaborarea de strategii energetice locale și în punerea în aplicare a MEEAPS / MREAPS
 - Ajutorul și sprijinul NALAS și al asociațiilor sale membre pot fi implicate. Acestea s-ar putea concentra pe schimburi de experiență cu comunitățile din toate țările din SEE. NALAS ar putea ajuta, de asemenea, în:
 - ♦ Consolidarea capacităților AKM și a comunităților sale membre (Collegia) în domeniul EE și ER.
 - ♦ Stabilirea contactelor și posibilităților pentru proiecte comune.
 - ♦ Îmbunătățirea accesului la fonduri pentru cooperare transfrontalieră cu comunitățile din spațiul SEE.
 - ♦ Legătura cu statele UE în cadrul Tratatului Comunității Energetice.
 - AKM poate susține activitățile NALAS în domeniul EE și ER prin propria sa experiență și lecțiile învățate din proiectele anterioare și activitățile în derulare.
 - Următorii pași recomandați sunt:
 - ♦ Continuarea colaborării în cadrul NALAS și altor asociații.
 - ♦ Constituirea colegiilor - comisiilor pe chestiunile ce vizează EE și ER.
 - ♦ Reaprobarea documentului de poziție referitor la politicile pe EE.
 - ♦ organizarea conferinței pentru schimburi de know-how and și experiență dintre comunități.
- Lecții învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:
 - Potențialele de economisire a energiei în clădirile municipale și de infrastructură în Kosovo sunt foarte mari. Acestea pot fi utilizate sistematic în cazul în care dispozițiile necesare sunt prevăzute în bugetele locale
 - Schimb de experiență cu transferul de know-how de la statele membre UE (de exemplu Germania) poate contribui la crearea ideilor de proiecte pentru măsurile de EE și ER în Kosovo
 - Fiecare proiect implementat contribuie la un progres constant în consolidarea capacității locale.
 - Implicarea asociației în sprijinul comunităților și donatorilor (în acest caz GTZ) în proiectele anterioare a contribuit la rezultatele obținute într-un mod substanțial.
- Măsuri prioritare pentru îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru EE și ER la nivel național și local:
 - Elaborarea priorităților clare pentru măsurile pe EE.
 - Planul Kosovo pe EE 2009-2018.
 - Pregătirea și proiectarea SEAP-urilor la nivel local.
 - Aprobarea Legii cu privire la energie de către Adunarea Kosovo.
 - Aprobarea de către Guvernul Kosovo a Legii privind stabilirea Oficiilor de Reglementare în Energetică la nivel local.
 - Desemnarea unui funcționar public local pe EE.
 - Elaborarea unei baze de date pe consumul energetic în obiectele de utilitate publică.
 - Continuarea proiectului "Modernizarea Serviciilor Locale".
 - Aplicarea la proiecte în cadrul IPA.
 - Cooperarea și co-finanțarea proiectelor pe PPP referitor la EE.
 - Crearea Oficiilor Locale în EE.
 - Continuarea cooperării cu Ministerul Energiei și Mineritului.
 - Cooperarea între Colegiul Serviciilor Publice și Colegiul de Finanțe.

D.6 Asociația Municipalităților din Kosovo (AKM)

Autor: Maliq PIRECI

- Activități NALAS recomandate pentru promovarea aplicării EE și RE:
 - Diseminarea de modele de concepte de conștientizare aplicate în regiune
 - Asigurarea expertizei.
 - Schimbul de experiență pe experiențele legate de planificarea strategică a energiei la nivel local.
 - Schimbul de concepte legale pentru promovarea EE și RE în regiune.
 - Organizarea vizitelor de studiu în scopul schimbului de experiență.
 - Diseminarea modelelor de implementare a codurilor de consolidare a EE la nivel național în statele SEE.
 - Diseminarea modelelor de schimb de experiență cu privire la regulamentele ce promovează EE în diferite sectoare (industrie, servicii, agricultură, transport și gospodărie comunală).
 - Informarea asupra situației actuale și realizărilor în domeniul EE în statele SEE.
 - Informarea asupra celor mai noi tehnologii în ER și diseminarea experiențelor SEE în aplicarea ER.
- Potențialele contribuții ale asociațiilor la activitățile NALAS de promovare a aplicării EE și ER:
 - AKM ar putea contribui la schimbul de informație și experiență cu rezultatele proiectului pe iluminare stradală cu paneele solare fotovoltaice care este preconizat a fi implementat în Shtime.

D.7 Asociația Unităților Locale Autonome din Republica Macedonia (ZELS)

Autor: Vladislav ZUPAN

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER
- Obiective:
 - Coordonarea eforturilor comunităților de a îmbunătăți EE.
 - Militarea pentru măsurile instituționale și legislative ce vizează promovarea îmbunătățirilor în domeniul EE.
 - Crearea condițiilor pentru reducerea costurilor pentru energie.
 - Dezvoltarea cooperării între comunități pentru consolidarea capacităților lor.
 - Încurajarea sensibilizării publicului referitor la EE.
 - Împărtășirea cunoștințelor și experienței între actori.
 - Consolidarea capacităților în administrațiile locale.
- Puncte forte și oportunități:

Puncte forte:

 - Comunicarea dintre membri în cadrul organelor stabilite.
 - Egalitate între membri.
 - Reputație solidă în societate.
 - Comunicarea cu și evaluarea în fața donatorilor.
 - Poziție cheie în fluxul de informație de la și spre comunități.
 - Revizuirea problemelor de către comitete.
 - Organizație transparentă.

Oportunități:

 - Macedonia este stat candidat pentru aderare la UE.
 - Creșterea puterii financiare a comunităților.
 - Accesul la fondurile și proiectele europene.
 - Politici pentru crearea regiunilor.
 - Dezvoltarea sistemului de administrație publică în Macedonia.
 - Ridicarea prețurilor la energie creează stimulente economice adiționale pentru măsurile EE și ER.
- Parteneri Importanți:
 - BERD, Banca Mondială.
 - GTZ, ADC, USAID, ENSI.
 - Oficiul Comun al Ministerului Mediului și Amenajării Teritoriului din Macedonia și Ministerului Mediului, Pământurilor și Mărilor al Republicii Italia.
 - PNUD Macedonia; PNUD Global Environment Facility (GEF).
 - Ministerul Economiei; Agenția Macedoniană pentru Reglementare în Energetică.
 - Centrul pentru EE în Macedonia (MACEF).
 - Academia de Științe și Arte din Macedonia (MANU).
 - ELEM (companie de generare a electricității deținută de stat).
 - EVN (furnizor și distribuitor al electricității).
 - Toplifikacija Skopje (companie regională de termoficare în Skopje).
 - Proaktiva (ONG).

D.7 Asociația Unităților Locale Autonome din Republica Macedonia (ZELS)

Autor: Vladislav ZUPAN

- Inițiative exemplare ale autorităților locale :
 - Planul pentru EE (ENSI) – Comunitățile Kocani, Kisela Voda, Kavadarci, Struga, Stip.
 - Atenuarea Schimbărilor Climatice prin Îmbunătățirea EE în Clădirile Publice (PNUD).
 - Aprovizionarea cu agent termic a Bunurilor Publice cu Apă Geotermală (GEF) – Comunitatea Kocani.
 - Construirea Școlii Primare JA Komenski (Comunitatea Karpos) – Comunitatea Karpos.
 - Stații Mici Hidroelectrice pentru Ohrid - regiunea Struga (Parteneriat Public-Privat) – Comunitățile Struga și Ohrid.
- Concluzii și recomandări
- Potențial actual:
 - Credibilitatea și imaginea ZELS.
 - Experiența în advocacy și lobbying în procesul adoptării legislației.
 - Buna comunicare în cadrul organelor asociației și cu comunitățile.
 - Egalitatea membrilor și imaginea transparentă a ZELS.
- Lecții învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:
 - Investirea în tehnologia EE poate genera o recuperare semnificativă a investițiilor.
 - Forme alternative de finanțare există în afara bugetelor locale pentru proiectele pe EE (PPP, credit, împrumuturi, etc.).
 - Dezvoltarea de mai departe a proiectului ar trebui să se bazeze pe:
 - ♦ Pregătirea programelor pe EE anuale.
 - ♦ Monitorizarea consumului de energie.
 - ♦ Elaborarea unei baze de date naționale pentru consumul de energie și parametrii climaterii.
 - ♦ Utilizarea surselor alternative de energie pentru a promova economisirea energiei.
- Măsurile prioritare de îmbunătățire a condițiilor-cadru pentru EE și ER la nivel național și local:
 - Formarea unui Comitet pe EE la nivelul ZELS cu reprezentarea mai multor comunități și experți.
 - Efectuarea unei analize comparative a legislației în zonele EE și ER în regiune.
 - Identificarea priorităților prin conducerea unei evaluări a necesităților de instruire și moderarea instruirilor la nivel local.
 - Inițierea campaniilor de sensibilizare a populației referitor la EE.
 - Îmbunătățirea comunicării prin organizarea conferințelor și târgurilor pentru a încuraja interacțiunea între actori pentru EE.
 - Stabilirea unui centru regional de cunoaștere și elaborarea unei baze de date a celor mai bune practici (sfat pentru aspectele multidisciplinare a EE).
 - Inițierea proiectelor pilot și a granturilor mici.
- Așteptările referitoare la activitățile NALAS relevante pentru promovarea EE și ER:
 - Suportul în stabilirea unui comitet pe EE la nivelul ZELS.
 - Colectarea și împărtășirea informației privind cele mai bune practici din regiune în domeniul EE.
 - Distribuirea informației despre potențialele programe și fonduri europene.
 - Asistența în pregătirea aplicațiilor comune între organizațiile membre pentru fonduri europene.
 - Inițierea proiectelor pilot pentru membri.
 - Organizarea instruirilor și a campaniilor de sensibilizare.
 - Efectuarea unei analize comparative a legislației în zonele EE și ER din regiune.
 - Colectarea și distribuirea informației printre disciplinele din sfera EE.
 - Organizarea conferințelor, târgurilor și a forumurilor, încurajând interacțiunea tuturor actorilor.
 - Elaborarea unei baze de date a tuturor proiectelor pe EE în comunitățile din regiune.

D.7 Asociația Unităților Locale Autonome din Republica Macedonia (ZELS)

Autor: Vladislav ZUPAN

- Contribuțiile potențiale ale asociațiilor la activitățile NALAS de promovare a aplicării EE și ER:
 - Formarea unui comitet pentru EE cu reprezentanți ai comunităților.
 - Reprezentarea intereselor comunităților în procesul actualizării legislației privind EE.
 - Identificarea necesităților și problemelor comunitare, inclusiv a necesităților de instruire la nivel local.
 - Asigurarea suportului logistic pentru instruirii și campanii de sensibilizare.
 - Colectarea informației despre legislația națională și cele mai bune practici în domeniul EE din Macedonia.
 - Identificarea necesităților de planificare strategică în EE și de participare în procesul elaborării planurilor.
 - Inițierea cooperării între comunități și alți actori.

D.8 Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)

Autor: Ion MUNTEAN

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER

- Obiective:

Consolidarea expertizei CALM și capacitatea de a oferi asistență membrilor săi în domeniul EE și ER, și de asemenea contribuirea la sensibilizarea populației și dezvoltarea capacităților.

- Puncte forte și oportunități

Puncte forte:

- Experți tehnici.
- Membri ce colaborează.
- Acoperire națională.

Oportunități:

- Cererea consumatorilor pentru tehnologii noi.
- Suportul din partea BERD și a altor agenții donatoare.
- Tendințe favorabile în politicile guvernamentale.
- Competiția de piață joasă.
- Prețurile crescînde la resursele energetice creează stimulente economice adiționale pentru măsurile în EE și ER.

- Parteneri Importanți:

- NALAS.
- Ministerul Economiei al Republicii Moldova.
- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova.
- Universitatea Tehnică din Moldova.
- Programul pentru Servicii de Consultanță în Afaceri din Moldova.

- Inițiative exemplare ale comunităților membre:

- Programul pentru co-finanțare a proiectelor pe EE.
- Tehnician în instalații solare.
- EE crescîndă în municipiul Chișinău.

- Concluzii și recomandări

- Potențial actual:

- Expertiză tehnică.
- Membri care colaborează.

- Acoperire Națională.
- Canale de comunicare stabilite cu actorii locali.

- Lecții învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:

Este foarte important de a lua în considerație particularitățile legislației, mentalității populației și a condițiilor locale specifice.

D.8 Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)

Autor: Ion MUNTEAN

- Contribuțiile potențiale ale asociațiilor la activitățile NALAS de promovare a aplicării EE și ER:
 - Promovarea politicilor de reducere a pierderilor consumului de energie electrică.
 - Crearea unei subdiviziuni în cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică ca autoritatea de bază în cadrul EE și ER.
 - Crearea unui fond de finanțare pentru EE și ER.
 - Maximum transparență în activitate și colaborare.
 - Campanii de sensibilizare a populației.
 - Promovarea descentralizării fiscale pentru a dota administrația locală cu resursele necesare.
- Activitățile recomandate de NALAS apentru promovarea aplicării EE și ER:
 - Suport informațional, schimb de experiență.
 - Modele de succes și campanii de sensibilizare a populației.
 - Compilarea legislației din regiune privind EE și ER.
 - Instruiri pentru personalul și membrii comitetelor CALM.
- Contribuții potențiale la rețeaua NALAS în domeniul EE și ER.
 - Participarea activă în activitățile organizate de NALAS.
 - În cazul posibilității și necesității - oferirea expertizei privind legislația, politicile și tendințele în EE și ER din Republica Moldova.

D.9 Uniunea Municipalităților din Muntenegru (UOM)

Autor: Igor GOLUBOVIC

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER
- Obiective:
 - Participarea în dezvoltarea cadrului legal și instituțional pentru măsurile în EE și ER (Actul privind EE, o instituție centrală pentru EE, un fond EE, Strategii locale și municipale pe EE și ER).
 - Implementarea programelor în EE în comunitățile membre în conformitate cu Strategia Muntenegru pe EE.
 - Promovarea măsurilor investiționale în EE și participarea sau asigurarea suportului aplicațiilor pentru finanțare din partea IFI sau din fondurile statale și locale.
 - Transferul cunoștințelor și a celor mai bune practici din rețeaua NALAS comunităților membre.
 - Stimularea comunităților membre de a întreprinde măsuri proprii de EE (spre ex. desemnarea managerilor locali pe energie, elaborarea planurilor strategice pentru reconstruirea clădirilor publice în conformitate cu cele mai bune practici ale EE).

D.9 Uniunea Municipalităților din Muntenegru (UOM)

Autor: Igor GOLUBOVIC

- **Puncte forte și oportunități:**

Puncte forte:

- Strategia pe EE a Muntenegru a fost adoptată de către Guvern în octombrie 2005.
- Sunt 21 comunități din Muntenegru sunt membre.
- Comunicarea UoM cu ministerele, autoritățile locale, mass-media, sectorul ONG-urilor, donatori, actorii de pe piață și consumatori este ușoară, datorită dimensiunilor mici ale țării și facilitând astfel networking-ul intensiv.
- Numărul mic de municipalități face foarte ușor transferul de know-how, precum și gestionarea și monitorizarea programelor pe EE/ER la nivel de administrație locală.
- Există un grup mic, dar bine organizat printre experții locali și profesori universitari, cu cunoștințe suficiente privind EE și ER, care pot fi ușor implicați în activitățile UoM.
- Baza de date pe EE/ER utilizabilă va asigura accesul la informații din rețele diferite
- Experiență în organizarea seminarelor, training-urilor și publicației broșurilor.
- Experiența în scrierea proiectelor pentru aplicarea la fondurile europene pentru proiectele EE/ER.

- **Oportunități:**

- Treptat are loc îmbunătățirea cadrului juridic, regulatoriu și instituțional pentru EE/ER, precum și pentru o piață internă în curs de dezvoltare pentru proiecte, servicii și echipamente EE/ER.
- Măsurile EE/ER s-au dovedit a avea un impact semnificativ asupra economiei energetice precum și asupra mediului.
- Comunitățile locale s-au dovedit a beneficia de exploatarea existentă a potențialului EE/ER.
- UoM este capabilă de a coordona activitățile și programele și mobiliza administrația centrală și locală, fsectorul ONG și forțele de piață, creând astfel sinergii între actorii implicați pentru o mai reușită realizare a obiectivelor comune a EE
- UoM poate stabili statistici și sisteme informatice pentru EE / ER, care pot sprijini planificarea și monitorizarea măsurilor de EE / ER și să reprezinte un mijloc adecvat de raportare pentru alte comunități.
- Interesul semnificativ al donatorilor internaționali pentru finanțarea programelor în EE (UoM scrierea proiectelor și concursuri de evidență).
- Activități integrate pentru promovarea standardelor și tehnologiilor EE în sectorul clădirilor rezidențiale poate îmbunătăți semnificativ starea clădirilor existente și permite construirea de noi clădiri în modul corespunzător.
- Creșterea prețurilor la energie electrică sprijină campaniile de sensibilizare, promovind, de exemplu, importanța izolării termice adecvate și construcțiilor corespunzătoare, creând astfel o cerere suplimentară condusă de piață a clădirilor cu EE (acest lucru este deosebit de important deoarece punerea în aplicare a reglementărilor existente este încă slabă) și creșterea importanței EE ca un criteriu pentru cumpărare aparatelor și dispozitive de o largă diversitate.
- UOM poate oferi exemple de bune practici și măsuri în EE.
- UoM pot rula programe pentru promovarea de tehnologii specifice și aplicații (de exemplu, sisteme solare de încălzire pentru clădirile publice, monitorizarea consumului de iluminat public, celule fotovoltaice pe clădirile publice).
- UOM poate organiza seminare specializate pentru experții în energetică din cadrul comunităților.
- UOM poate organiza ateliere de lucru privind dezvoltarea SEAPs.

D.9 Uniunea Municipalităților din Muntenegru (UOM)

Autor: Igor GOLUBOVIC

- **Parteneri Importanți:**
 - Ministerul Afacerilor Economice și Unitatea pentru EE și ER a Ministerului Economiei.
 - Asociația companiilor de concesiune a ER.
 - Centrul Regional de Mediu pentru Europa centrală și de est (REC) – Oficiul din Muntenegru.
 - ElektroprivREda Crne GoRE – Întreprindere de distribuție a energiei electrice din Muntenegru.
 - Oficiul pentru Dezvoltare Durabilă a Guvernului Muntenegru.
 - Universitatea din Muntenegru - Facultatea de Inginerie Mecanică în Podgorica.
 - ETG Inginerie Podgorica.
 - Green Home Podgorica - Casa Verde Podgorica (ONG).
 - Expeditio (ONG).
- **Inițiative exemplare ale autorităților locale:**
 - Studiul EE a iluminării publice pentru orașul Pljevlja.
 - Revizuirea consumului energetic al clădirilor școlare cu propuneri de măsuri necesare a fi întreprinse pentru economisirea energiei.
- **Concluzii și recomandări:**
- **Potențial actual:**
 - Este posibil de a forma o structură lucrativă care va implica actorii din comunități și UOM.
 - Elaborarea unui website cu opțiuni de căutare pentru informația disponibilă privind aspectele legale și tehnice ale EE/ER.
 - Inițierea adoptării deciziei de elaborare a planurilor strategice locale în domeniul EE/ER.
 - Monitorizarea creării și implementării planurilor strategice municipale în municipalități în EE.
 - Inițierea stabilirii unei rețele a actorilor pe EE/ER inclusiv municipalitățile, ministerul, agenții guvernamentale, producătorii de echipamente și ONG-uri.
 - Influențarea din partea municipalităților a modificărilor aduse legislației și hotărârilor de Guvern ce vizează EE/ER.
 - Organizarea seminarelor, training-urilor, și editarea broșurilor pentru instruirea aleșilor locali din municipalități.
 - Organizarea audierilor publice în municipalitățile în care sensibilizarea cetățenilor privind EE/ER poate fi realizată.
- **Măsurile prioritare pentru îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru EE și ER la nivel național și local:**
 - Inițierea unui grup de lucru de reprezentanți ai tuturor statelor membre în elaborarea strategiilor NALAS pe EE / RE pentru comunitatea locală
 - Organizarea site-ului, cu toate informațiile disponibile pe EE / RE cum ar fi: proiecte de succes, strategii, cele mai bune practici, studii de caz, prevederile legale și normele juridice.
 - Realizarea proiectelor pilot care au fost doar copiate din țările care au implementat deja acest tip de proiecte.
 - Promovarea ideii de audit energetic pentru toate clădirile publice din municipalități.
 - Lobby pentru crearea așa-numitor fonduri energetice la nivel de stat pentru realizarea de proiecte în domeniul EE / ER în comunitățile locale.
 - Elaborarea unei baze de date statistice și informaționale privind utilitățile publice în cadrul membrilor NALAS.
 - Introducerea conceptelor și prevederilor EE în Legea privind amenajarea teritoriului și utilitățile în edificii.
 - Lobby pentru reducerea taxei (TVA) și taxelor de import pentru materiale moderne de izolație termică și echipamente care să promoveze sectorul EE/ER.

D.9 Uniunea Municipalităților din Muntenegru (UOM)

Autor: Igor GOLUBOVIC

- Activitățile recomandate de NALAS pentru promovarea aplicării EE și ER:
 - Realizarea proiectelor comune.
 - Organizarea training-urilor și conferințelor.
 - Colectarea și împărtășirea informației referitor la cele mai bune practici.
 - Coordonarea cu donatorii internaționali pentru proiecte în EE ori proiecte similare.
 - Elaborarea propunerilor de proiect pentru donatori internaționali.
- Contribuțiile potențiale la activitățile NALAS în domeniul EE și ER:
 - UOM să coopereze în rețeaua NALAS.
 - UOM să coordoneze municipalitățile din Muntenegru.
 - UOM poate organiza training-uri și conferințe.
 - Unitatea pentru EE și ER a Ministerului Economiei poate participa la dezvoltarea și coordonarea implementării strategiilor pe EE/ER.
 - Unitatea pe EE și ER a Ministerului Economiei poate oferi personal tehnic calificat în domeniul EE.
 - Asociația comapniilor de concesiune în ER poate coordona cu companiile producătoare în EE/ER din Muntenegru.
 - Asociația comapniilor de concesiune în ER poate oferi experiență vastă în ER (hidroelectricitate).
 - Universitatea din Muntenegru - Facultatea de Inginerie Mecanică din Podgorica poate oferi o bază de cunoaștere în EE și ER.
 - Universitatea din Muntenegru - Facultatea de Inginerie Mecanică din Podgorica poate oferi experiență în elaborarea proiectelor.
 - Universitatea din Muntenegru - Facultatea de Inginerie Mecanică din Podgorica.
 - Diferite ONG-uri specializate pe EE/ER au o experiență vastă în elaborarea propunerilor de proiecte și în implementarea proiectelor și monitorizarea activităților.

D.10 Asociația Comunelor din România (A.Co.R)

Autor: Ovidiu DUMITRACHE

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER

- Obiective:

Nici o parte a strategiei în special nu este dedicată EE și ER, dar este un partener permanent al guvernului național în cadrul inițiativelor sale

- Puncte forte și oportunități:

Puncte forte:

- Asociația are mai mult de 1700 membri, ceea ce înseamnă mai mult de jumătate din autoritățile locale din România.
- Canalele existente de comunicare folosite de către A.Co.R; asociația comunică în condiții bune cu membrii și foarte bine cu ministerele.
- Membrii Asociației fac parte din diferite comisii și comitete stabilite la nivel județean, regional și la nivel național. Acest lucru permite un flux de informații rapid și direct între municipalități și cu asociațiile lor.
- A.Co.R lucrează prin intermediul filialelor județene. Cele 41 de filiale ar trebui să devină foarte utile pentru personalul național în inițiativele de promovare și comunicare.
- În afară de filiale județene, comunele sunt adunate în așa-numitele "agenții /asociații de dezvoltare Inter-comunitare" axate pe inițiativele de dezvoltare locală. Acestea ar putea deveni, de asemenea, utile pentru promovarea diferitelor inițiative EE și ER.
- Existența unor diverse inițiative naționale puse în aplicare la nivelul autorităților locale.

Oportunități:

- Existența a și mai multor organizații non-guvernamentale concentrate asupra mediului și EE și inițiative pe ER. Unele dintre ele sunt interesate în a colabora cu asociațiile autorităților locale, pentru a promova inițiativele lor.
- Programul O singură Operație a instrumentelor structurale europene în România este dedicat creșterii EE. Valoarea acestui program este de circa 800 milioane de euro.
- Uniunea Europeană presează Guvernul român să elaboreze legi privind EE și ER și să lanseze inițiative diferite în acest domeniu.
- Fiind un membru al UE aceasta aduce, de asemenea, posibilitatea de a accesa o serie de informații privind EE și ER, studii de caz și cele mai bune practici. Aceasta ne oferă, de asemenea, posibilitatea de a face schimb de informații cu municipalități din alte țări ce au obținut rezultate bune.

- Parteneri Importanți:

- Ministerele de specialitate și Autoritatea Națională pentru Reglementarea în Energetică, Departamentul pentru EE.
- Furnizori de energie electrică.
- Agenții locale și județene pentru promovarea EE și ER, ONG-uri, Agenții de Dezvoltare Regională.
- Camerele de Comerț, Patronate, Asociații profesionale.
- Donatori, mass media.
- Actorii politici în domeniu.
- Firme private din domeniu (care furnizează echipament).
- Universități.

- Inițiative exemplare ale autorităților locale:

Studiile de caz prezentate au fost alese pentru a servi unei game largi de posibilități: iată de ce un studiu analizează o comună mică membru a A.Co.R. (Bran) și altul o comunitate mai mare (Gheorghieni) finalizând cu un proiect național ce afectează toate municipalitățile și fiind implementat de acestea. Desigur au existat mai multe proiecte din care s-ar fi putut alege, dar am ales acestea trei deoarece erau diferite în majoritatea aspectelor, dar servesc aceluiași scop care este EE.

- **Concluzii și recomandări**

- EE și ER încă nu reprezintă un subiect dezbătut pe agenda politică (națională și locală) dar aceasta se poate schimba în curând.
- Există inițiative în acest domeniu dar ele trebuie susținute de parteneriatele în dezvoltare.
- Finanțarea joacă un rol major.
- NALAS poate susține A.Co.R. cu cunoștințe și baze de date a studiilor de caz.
- Sensibilizarea la nivel local trebuie efectuată în curând.

D.11 Conferința Permanentă a Orașelor și Municipalițăților (SCTM)

Autor: Miodrag GLUSCEVIC

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER

- **Obiective:**

- Advocacy.
- Prestarea serviciilor municipalităților membre.
- Comunicare și informare.
- Consolidarea capacităților secretariatului.

- **Puncte forte și oportunități:**

SCTM adună toate municipalitățile și are experiență în punerea în aplicare a proiectelor de dezvoltare, are relații puternice cu municipalitățile, precum și a organismelor guvernamentale centrale și este membru al mai multor organizații internaționale, cum ar fi ICLEI.

Cadrul legal în domeniul de EE și ER este destul de dezvoltat în Serbia și aceste probleme sunt recunoscute de o serie de documente strategice. Tarifele feed-in au fost recent adoptate, ceea ce ar trebui să contribuie la utilizarea de ER. Baza de cunoștințe în instituțiile sârbe este substanțială.

- **Parteneri Importanți:**

- Ministerul Mineritului și Energiei.
- Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului.
- Agenția pe EE din Serbia.
- GTZ Proiect "Consolidarea Autonomiei Locale".
- KfW Programul de Infrastructura Municipală a Liniei de Credit.
- Centre Regional pe EE.
- Instituții Academice.
- Camera de Comerț din Serbia.

- **Inițiativele exemplare ale autorităților locale:**

- Aplicarea pompei de căldură pentru încălzirea școlii Elementare din comunitatea Varvarin
- Reconstruirea iluminării publice – Monitorizarea Publică a Economisirilor Energetice comunitatea Varvarin.
- Reconstruirea iluminării stradale în Dimitrovgrad.
- Cadastrul Iluminării Stradale în trei municipalități.

- **Concluzii și recomandări**

- **Potențial actual:**

- Toate cele 167 unități administrative autonome sunt membri.
- Numărul proiectelor implementate în cadrul parteneriatelor cu donatorii și partenerii internaționali.
- Comitetul pentru EE ca organ reprezentativ al SCTM.
- Cooperarea strânsă cu instituțiile relevante la nivel național.
- Structura Internă a Secretariatului.
- Calitatea de membru într-un număr de organizații internaționale.

D.11 Conferința Permanentă a Orașelor și Municipalityților (SCTM)

Autor: Miodrag GLUSCEVIC

- Lecțiile învățate din inițiativele precedente a autorităților locale:
 - Administrația locală motivată cu suportul altor instituții poate implementa proiecte complexe.
 - Proiectele pe iluminare stradală sunt cele mai ușor abordabile și ar trebui utilizate ca spărgători de gheață.
 - Evaluările liniare de bază sunt necesare pentru a evidenția potențialurile de economisire.
- Măsurile prioritare de îmbunătățire a condițiilor-cadru pentru EE și ER la nivel național și local:
 - Campaniile de sensibilizare ce vizează factorii de decizie, administrația locală și publicul.
 - Lansarea inițiativelor legale referitor la ministerele relevante.
 - Introducerea sistemelor de management a energiei.
 - Elaborarea instrumentelor financiare pentru realizarea proiectelor.
 - Stabilirea rețelei managerilor locali pe energie.
 - Consolidarea capacităților la nivel local.
- Activitățile potențiale recomandate de NALAS pentru promovarea aplicării EE și ER:
 - Împărtășirea experienței și a exemplelor de bune practici în cadrul regiunii prin NALAS.
 - Infrastructura secretariatului SCTM ar putea oferi o valoare adăugată activităților NALAS.
 - Networking între managerii locali pe energie.
- Contribuțiile potențiale la rețeaua NALAS în domeniul EE și ER.
 - Împărtășirea experienței și a exemplelor de bune practici cu asociațiile membre.
 - Baza de cunoaștere pentru asociațiile membre.
 - Transmiterea informației asociațiilor membre.
 - Campanii comune.
 - Evaluarea concordanței cu regulamentele UE.

D.12 Asociația Municipalityților și Orașelor din Slovenia (SOS)

Autor: Bostjan KRAJNC

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER
- Obiective:
 - Stimularea municipalityților pentru întreprinderea acțiunilor serioase în domeniul EE/ER.
 - Sensibilizarea populației și stimularea factorilor de decizie pentru creșterea EE și exploatarea ER în sectorul public.
 - Stabilirea managementului energetic: supervizarea furnizării și consumului energetic.
 - Instruirea, educarea și transferul know-how și promovarea produselor și serviciilor EE din partea experților în energie spre sectorul public.
 - Reducerea consumului de energie, costurilor și emisiilor CO₂.
 - Diseminarea și transferul celor mai bune practici printre toate municipalityțile membre.

D.12 Asociația Municipalităților și Orașelor din Slovenia (SOS)

Autor: Bostjan KRAJNC

Puncte forte și oportunități:

Puncte forte:

- Rețeaua celor 166 municipalități.
- Punct înalt de pornire a negocierilor cu furnizorii serviciilor energetice.
- Toate municipalitățile din Slovenia sunt obligate să elaboreze un plan strategic pe EE/ER pentru următorii 5 ani.

Oportunități:

- Stimularea promovării întreprinderilor în domeniul prestării serviciilor energetice.
- Accelerarea competitivității în piața liberă cu electricitate.
- Încurajarea grupurilor țintă de întreprinderi.
- Promovarea legăturilor dintre sferele de știință și cercetare a IMM-urilor cu economia pentru a realiza efecte sinergice mai mari.
- Promovarea instrumentelor financiare naționale și europene pe EE/ER (Chemare spre aplicare, programe de co-finanțare, etc).

• Parteneri Importanți:

- Agenții energetice locale și regionale (dacă există);
- IMM locale și regionale ce operează cu serviciile și produsele energetice;
- Clustere și asociații pe EE/ER, cum ar fi: Asociații Fotovoltaice, Cluster regional de termoficare, Asociația de biomasă, etc;
- Institutele științifice și de cercetare sau organizații educaționale, cum ar fi: Facultatea de Tehnologii Energetice.

• Inițiativele exemplare ale autorităților locale:

- Reconstrucția din punct de vedere a eficienței energetice a iluminării publice în comunitatea Celje.
- Sistemul regional de răcire în comunitatea Velenje.

• Concluzii și recomandări

• Potențial actual:

- Proiectele pe EE/ER trebuie să fie prioritatea de top în fiecare municipiu / asociație. Eforturile de atenuare a schimbărilor climatice trebuie să implice sectorul public, ca model de urmat pentru a alte sectoare: sectorul privat și industrie. Municipalitățile vor trebui să dezvolte planuri de energie durabilă de lungă durată și să stimuleze proiecte pe EE/ER, cum ar fi EE în clădirile publice, iluminare stradală/publică eficientă din punct de vedere energetic, transport public durabil dezvoltat, exploatând ER cum ar fi: biomasă, biogaz, fotovoltaice, etc Rolul strategic al SOS este de a dezvolta comunicarea și instrumentele de consultare între serviciile energetice și furnizorii de produse, pe de o parte, și consumatorii de energie pe de altă parte
- Spre exemplu: Asociația poate efectua achiziții publice în achiziționarea serviciilor și produselor energetice pentru comunitățile membre.

D.12 Asociația Municipalityților și Orașelor din Slovenia (SOS)

Autor: Bostjan KRAJNC

- Lecțiile învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:
 - Până la sfârșitul anilor 90 Slovenia a început să pregătească cadrele sale de a promova EE și de creștere a ponderii ER pentru a produce electricitate și căldură. Primul document important în acest domeniu a fost Programul Energetic Național (PEN) și mai târziu Rezoluția privind Programul Național de Energie Regenerabilă (RENEP), adoptat în 2004. În RENEP au fost puse bazele pentru EE care este, de asemenea, sarcina prioritară a programului de Coeziune "Energie durabilă" și este, de asemenea, o parte din Programul Operațional de mediu și Dezvoltarea infrastructurii de transport 2007 - 2013 (Op ROPI). Pentru acest program sunt destinate € 160 milioane de euro, care va fi de până la 85% co-finanțat prin Fondul de coeziune (în practică cota de co-finanțare ar fi între 20 - 40%).
 - La începutul anului 2008, Slovenia a adoptat un Plan Național de Acțiune pentru EE pentru perioada 2008-2016 (AN URE) și este primul din cele trei planuri de acțiune care trebuie să fie întocmite de către Slovenia până în 2014. AN URE este rezultatul direct al transferului Directivei Europene (2006/32/CE), în legislația slovenă.
- Măsurile prioritare de îmbunătățire a condițiilor cadru pentru EE și ER la nivelul local și național:
 - Adoptarea planurilor pe energie durabilă pe durată mică, mijlocie și lungă pe EE/ER.
 - Implementarea managementului energetic în comunitățile membre.
 - Implementarea monitorizării furnizării energiei și a utilizării acesteia în clădirile publice.
- Activități recomandate de NALAS pentru promovarea aplicării EE și ER:
 - NALAS este un partener regional puternic în ceea ce privește proiectele pe EE/ER care urmează a fi finanțate de către câteva programe europene.
 - NALAS poate efectua activități de diseminare impunătoare a măsurilor pe EE/ER.
 - Grupul NALAS TF pe EE participă la conferințe/seminare promoționale organizate de NALAS în Europa de Sud Est.
 - NALAS creează o listă de IMM-uri puternice și viabile ce prestează servicii și produse energetice.
- Contribuțiile potențiale ale asociației la activitățile NALAS de promovare a aplicării EE și ER:
 - Asociațiile naționale oferă NALAS cele mai bune practici și exemple uluitoare pe EE/ER.
 - Asociațiile naționale asigură lista agențiilor energetice and IMM-urilor.
 - Asociațiile naționale asigură experții locali pe EE și ER pentru susținerea NALAS în activitățile de diseminare.

D.13 Uniunea Municipalităților din Marmara (UMM)

Autor: Yildiz Münevver KOC

- Contextul strategic al potențialului rol al asociației în promovarea aplicării EE și ER
- Obiective:
 - Domeniu principal de activitate al Uniunii acoperă Regiunea Marmara, care este regiunea cea mai industrializată a Turciei cu o populație totală de peste 20 de milioane de locuitori reprezentând 60% din economia țării.
 - Regiunea Marmara este de asemenea una din cele mai favorabile locații din Turcia pentru utilizarea ER.
 - În contextul procesului de aderare a Turciei la Uniunea Europeană, o atenție deosebită a fost acordată participării și contribuției la activități care vizează lucrul în vederea armonizării cu acquis-ul comunitar. Parteneriatul este văzut ca una dintre cele mai eficiente modalități de a găsi soluții la problemele de mediu. Este recunoscut faptul că autoritățile locale au o responsabilitate mare pentru a minimiza amprenta lor asupra mediului. Din această perspectivă, municipalitățile sunt cei mai importanți actori în implementarea și suportul inițiativelor pe EE și ER la nivel local.
 - Acestea pot juca un rol important în "managementul energiei durabile" în Regiunea Marmara. În această privință, ca o organizație umbrelă a municipalităților, Uniunea Municipalităților din Marmara poate prelua conducerea în facilitarea schimbului de informații și de răspândire a celor mai bune practici între municipalități.

UMM are un rol potențial în promovarea măsurilor de EE și ER la nivel local după cum urmează:

- În contextul cooperării multi-dimensionale a UMM:
- Un potențial de a elabora proiecte de cercetare pe EE și ER în cooperare cu universitățile și institutele.
- Un potențial de elaborare a proiectelor pe EE și ER care urmează a fi finanțate de către Uniunea Europeană și/sau de către alți donatori internaționali.
- Un potențial de a împărtăși cele mai bune practici ale asociațiilor membre NALAS cu municipalitățile membre ale UMM.

- Puncte forte și oportunități:

Puncte forte:

- O varietate de audite pentru PE.
- Eficiența în testele de cărbune pentru controlul de aer și utilizarea de tehnologii avansate în măsurare a calității aerului.
- Laboratoare avansate și de înaltă tehnologie pentru analize de mediu.
- ER de deșeuri de producție.
- Tehnologii avansate utilizate pentru iluminarea orașelor și mediul urban.
- Utilizarea sistemelor de semnalizare în trafic realizate de ER.

Oportunități:

- Ministerul Mediului și Silviculturii transferă o parte din competențele sale autorităților locale (municipalităților).
- Progresul referitor la legislația și sancțiunile privind managementul mediului.
- Tendința din orașe de a se muta din sectorul industrial în cel de prestare servicii.
- Îmbunătățirea în stimulentele oferite de către autoritățile centrale investițiilor pentru sursele de energie alternativă.
- Odată cu creșterea prețurilor energiei se pune o povară economică asupra instituțiilor, încercându-se deplasarea spre mai multe surse regenerabile și utilizarea eficientă a energiei pare să fie o tendință în creștere.
- Investițiile alternative pentru transportul public ecologic.
- UE oferă sprijin financiar proiectelor de mediu orientate spre EE.
- Oportunități de inițiere a proiectelor comune cu universitățile.

D.13 Uniunea Municipalităților din Marmara (UMM)

Autor: Yildiz Münevver KOC

- Parteneri Importanți:
 - Ministerul Energiei și Resurselor Naturale (nivel național).
 - Ministerul Mediului și Silviculturii (nivel național).
 - Direcția Generală de Control a Resurselor Energetice și Administrația pentru Dezvoltare (nivel național).
 - Municipality Metropolitană Istanbul (nivel local).
 - Municipality-membres ale UMM în Regiunea Marmara (nivel local).
 - Companiile energetice afiliate ale IMM (nivel local).
 - ONG-uri active în domeniul energiei.
- Inițiative exemplare a autorităților locale:
 - Monitorizarea Consumului de Gaze pentru Termo-Reabilitarea Clădirilor.
 - Sistemul de Management al Energieticii.
 - EE în viața cotidiană.
- Concluzii și recomandări
- Potențial actual:

Potențialul strategic al UMM în promovarea EE și ER la nivel local este:

- Capacitatea; expertiză și experiență în domeniul EE și ER.
- Cooperarea multi-dimensională:
 - ♦ Elaborarea proiectelor de cercetare pe EE și ER în cooperare cu universitățile și institutele.
 - ♦ Elaborarea proiectelor pe EE care urmează a fi finanțate de către Uniunea Europeană și/sau de alți donatori internaționali.
 - ♦ Împărtășirea celor mai bune practici ale asociațiilor membre NALAS cu municipalitățile membre ale UMM.
 - ♦ Diseminarea ideilor, conceptelor și informației privind activitățile asociațiilor membre NALAS.
 - ♦ Facilitarea schimbului de informație pe EE și ER datorită rețelei sale globale.
 - ♦ Îmbunătățirea modului de sensibilizare pe EE/ER printre actorii și municipalitățile membre utilizând concluziile TF NALAS pe EE în combinație cu cele generate de către proiectul E-Survey și alte activități ale noastre cum ar fi spre exemplu training-urile.

Lecții învățate din inițiativele precedente ale autorităților locale:

- În regiunea Marmara, potențialul EE și ER este înalt:
 - ♦ În prezent, multe dintre clădiri sunt construite între anii 1950 -1980 și nu au suficientă izolare, pierderile de energie în timpul iernii sunt foarte mari. În consecință, potențialul de îmbunătățire a EE este foarte ridicat.
 - ♦ Regiunea Marmara are mari surse de ER ca energia eoliană, solară și biomasă, dar aceste surse nu sunt suficient folosite de către sectoarele privat și public.
- În ciuda potențialului ridicat de EE și RE a regiunii Marmara, publicul și profesioniștii nu sunt asigurați cu comunicare și informare suficientă destinate pentru schimbarea comportamentului oamenilor.
- Pentru dezvoltarea sensibilizării oamenilor referitor la EE și ER municipalitățile trebuie să elaboreze abordări diferite pentru diferite categorii sociale, de exemplu, preocupările legate de mediu pot fi subliniate pentru oameni educați în timp ce preocupările economice pot fi luate în considerare pentru oamenii săraci.
- Oamenii și profesioniștii trebuie să fie promovați și încurajați de către municipalități pentru a se adapta utilizării de soluții în EE și RE.

D.13 Uniunea Municipalităților din Marmara (UMM)

Autor: Yildiz Münevver KOC

- Măsuri prioritare pentru îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru EE și ER la nivel național și local:
 - Dezvoltarea unei dorințe și a unui voluntariat real de a implementa EE și ER.
 - Definirea responsabilităților municipalităților și a competențelor în cadrul legislativ turc pentru energie (EE și ER legi și regulamente).
 - Alocarea de buget pentru dezvoltarea unei strategii viitoare a municipalităților de a anticipa schimbările potențiale asupra producției, transportului și consumului energiei. Viitoarea strategie trebuie să fie definită în consultare cu părțile interesate din sectorul energetic și diferite proiecte trebuie să fie elaborate în domeniile de EE și ER.
- Activități recomandate de NALAS pentru promovarea aplicării EE și ER:
 - Bune practici în campania de informare energetică.
 - Bune practici și experiență în dezvoltarea capacităților.
 - Elaborarea strategiilor pe energie.
 - Experiența în armonizarea legislației lor cu Directivele UE.
 - Bune practici și experiența în dezvoltarea durabilă în amenajarea teritoriului.
 - Măsurile în aplicarea EE și ER pentru clădirile municipale, servicii publice, iluminare și transport.
 - Măsurile de EE și ER pentru gospodăriile private, metodele de comunicare și informare.
 - Măsurile de EE și ER pentru comerț și industrie.
 - Bune practici și experiența în economisirea energiei (încălzire, ventilație, aer condiționat) pentru clădirile publice și gospodăriile private.
 - Metodele utilizate pentru a sensibiliza populația asupra EE și ER.
 - Bune practici și experiența în înființarea agențiilor pentru energetică pentru informarea oamenilor și a profesioniștilor.
 - Bune practici și experiența în aplicarea stimulentei pentru economisirea energiei.
- Contribuțiile potențiale la rețeaua NALAS în domeniul EE și ER:

UMM poate sprijini NALAS și alte asociații membre în dezvoltarea rolului lor în domeniul EE și ER:

 - Atribuirea unui rol important în campaniile de sensibilizare comune internaționale la nivel regional (SEE).
 - Schimbul de experiență și bune practici cu NALAS și asociațiile sale membre.
 - Implicarea într-un plan strategic comun la nivelul SEE, care va fi întocmit de asociațiile membre NALAS.
 - Oferirea sugestiilor legale asociațiilor membre NALAS. (Legislația Turciei pe EE și ER a fost deja adoptată în conformitate cu acquis-ul comunitar).

Supported by:

Open Regional Fund on Energy for South East Europe

Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH
Internet: www.gtz.de

funded by

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung (BMZ)

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ)
Internet: www.bmz.de

CIP – Katalogizacija vo publikacija

Nacionalna i univerzitetska biblioteka "Sv. Kliment Ohridski", Skopje

352: 620.9 (4-12)

ENERGY efficiency measures in South - East european municipalities and role of national associations and NALAS : a study of NALAS task force energy efficiency in cooperation with NALAS member associations and GTZ open regional fund energy. – Skopje : Network of Associations of Local Authorities of South East Europe – NALAS, 2010. – 74 str. : 23 cm

ISBN 978-9989-2928-4-2

a) Lokalna samouprava – Politika na energetska efikasnost - Jugoisto~na Evropa

COBISS.MK-ID 83410442